

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Pe marginea sondajului de opinie realizat de ISOP *

Evoluții inevitabile și noi fenomene sociale

Prof.univ.dr. Radu NICOLAE
Decanul Facultății de Sociologie-Psihologie
Director științific al ISOP

În contextul analizei noastre, teza generală, potrivit căreia fenomenele preced știința și sunt condiția esențială a apariției sale, este de neocolit. Spre deosebire de științele naturii însă, unde avem de-a face cu fenomene care există și în absența oamenilor, în cazul științelor sociale, fenomenele există atât timp cât există oamenii. Și cum oamenii evoluează în timp, științele sociale au în fața lor fenomene mereu noi. Din acest punct de vedere, comunismul poate fi apreciat într-un fel sau altul, dar el a existat și a generat fenomene sociale care nu pot fi neglijate, ignorate, respinse, căci prin astfel de atitudini, aceste fenomene nu dispar, ci li se amână doar analiza. Comunismul a venit cu cooperativizarea agriculturii, cu inurbația masivă, cu explozia urbană, cu explozia culturală și profesională, cu destrădușirea alertă a satelor, cu navetarea masivă a forței de muncă etc. Postcomunismul vine și el cu fenomene noi, nemăintâlnite în istorie. Primul, și cel mai important, care generează, într-un fel sau altul, pe toate celelalte este *dezindustrializarea*. Ea este profundă și s-a dovedit inevitabilă; de aceea, înainte de a prezenta celelalte fenomene sociale noi, este necesar să o analizăm succint și numai din perspectiva strictă a lucrării de față. Este util acest lucru și din alt motiv: „cataclismul” acesta al dezindustrializării a fost prevăzut mai de mult, chiar de specialiști în

științele sociale din țările comuniste (R.Richta este numai unul din exemplele celebre ce se pot da în această privință), dar nu a fost niciodată acceptat, gândit și înțeles ca posibilitate de către centrele de decizie ale fostelor țări comuniste, de unde și acuzația, greu de evitat, că aceste centre, de reală putere, erau și vârful intelectual al unei reale mediocrații, un vârf intelectual fictiv, care a reușit să bareze viitorul multor popoare în secolul nostru prin frânarea marilor procese de creație. De aceeași obtuzitate mediocrației ne lovim parțial și azi, de aceea, suntem obligați să o avem în vedere, chiar dacă nu o vom trata în mod special.

Mai întâi câteva remarci simple, cu valoare de axiome. Trecerea de la capitalism la socialism, în vederea construirii, cândva, în viitor, a societății comuniste, a fost obiectivul evoluției politice a României, în intervalul 1944-1989. Pentru aceasta, a fost preluată și adaptată o concepție economică și socială nouă, așa cum fusese ea elaborată și pusă în practică de fosta Uniune Sovietică. Dacă „noul drum” ar fi dus „înainte”, spre o etapă istorică superioară, inaccessibilă țărilor capitaliste, care evoluau pe alte baze, atunci am fi avut de-a face cu o depășire treptată a dificultăților apărute după război și am fi ajuns în topul țărilor dezvoltate, dar drumul

ales s-a dovedit a fi greșit și s-a renunțat la el. Mai mult, țările postcomuniste s-au „întors înapoi”, având tendința de a relua dezvoltarea de la început, adică din perioada anterioară comunismului. Unele din aceste țări relativ „agrar” erau „industrial-agrar”. Dacă a fost (și este) *rațională* calea aleasă (calea comunistă de dezvoltare) rămâne o problemă deschisă, dar *evoluția reală* a fost alta, dovedind încă o dată, la scara istoriei, că nu tot ceea ce este rațional este și real, și că ideologiile au tendința de a se rupe de real, atunci când devin tiranice.

O dată ce se renunță la o cale de dezvoltare, și încă la modul cel mai radical, toate realizările anterioare devin automat eșecuri. Este ca și cum, gresind drumul spre o țintă, fiecare pas făcut înseamnă, de fapt, îndepărtarea tocmai de țintă, căci aceasta se află în altă direcție. Din acest motiv, înființarea C.A.P.-urilor, cu toate eforturile enorme pentru a asigura progresul agriculturii, care nu este posibil pe suprafețe mici, au apărut, după 1989, ca o stavilă în calea progresului și acestea au fost desființate sau chiar distruse. Industrializarea alertă, cu consecințele ei pozitive inevitabile (cum ar fi explozia culturală și profesională, urbanizarea rapidă etc.) a devenit, după 1989, o frână în calea reluării dezvoltării capitaliste. Aproape tot ce s-a construit în perioada comunistă a căpătat, brusc, după 1989, un sens negativ, iar tendința de a relua totul de la început a devenit *un fel de religie a postcomunismului*.

În contextul schițat mai sus a apărut un mecanism nou de producere a noilor fenomene sociale, generat de o nouă realitate tehnologică și economică, care ni s-a impus brutal după 1989, ca urmare a incapacității tehnocrației comuniste de a analiza și sesiza la timp trecerea de la societatea industrială la cea postindustrială (informatizată, postcapitalistă, tehnocratică – termenii echivalenți sunt numeroși).

(Continuare în pag. 4)

I.L. Caragiale la Academia Română

Deschiderea oficială a **Programului național „2002 Anul Caragiale”** a avut loc printr-o sesiune solemnă, în ziua de 30 ianuarie a.c., organizată de Academia Română împreună cu Ministerul Culturii și Cultelor, desfășurată sub înaltul patronaj al Președintelui României. Dintr-un început să reținem faptul că evenimentul ca atare s-a impus nu atât prin caracterul lui inaugural (președintele Academiei Române, dl. Eugen Simion, în deschiderea sesiunii solemne, remarcă, nu fără umor, că „de vreo două săptămâni se tot inaugurează Anul Caragiale și, după toate probabilitățile, asemenea inițiative vor continua”), ci prin substanța demersurilor incluse în programul său, prin echilibrul, bunul simț și naturalitatea care au prezidat cele șapte alocuțiuni prezentate, sub cupola Academiei Române, în chiar ziua când se împlineau 150 de ani de la nașterea lui I.L. Caragiale.

Ca în cazul oricărui mare creator literar, opera lui I.L. Caragiale este inepuizabilă în semnificații, fiind desigur, tocmai de aceea, celor mai diverse interpretări. Într-o societate îndelung așezată, cu o istorie liniștită, cu însumarea neîntreruptă a eforturilor sociale de creație, asemenea analize și interpretări, oricât de mult s-ar diferenția între ele, au în finalitatea lor un caracter convergent. Pe câtă vreme în societățile bântuite de traume istorice și psiho-sociale, cu schimbări bruște și dureroase de la o etapă la alta, cu tranziții spre aceeași reluare de la capăt, divergențele devin acute și ele se infiltrează până și în evaluările literare. Tocmai astfel se explică faptul că opera lui I.L. Caragiale a ajuns obiect de dispută cu substrat nu atât estetic, cât mai

cu seamă politic, chiar și când aparențele „luptei de idei” sunt cât de cât respectate. Încă de la reprezentarea piesei *O noapte furtunoasă*, I.L. Caragiale era admonestat astfel în ziarul *Binele public* (an I, nr. 24, 24 ianuarie 1879): „*finem a constata că mai totul este exagerat în piesă, chiar așa cum a rămas, după tăierile operate de comitetul teatrului. Apoi moralitatea lasă mult de dorit, foarte mult chiar. A-și alege subiecte, nu comice, ci scandale – care se pot prea bine găsi – e o greșală din partea autorului; a le admite pe scenă, a le oferi publicului e o nepermisă greșală din partea comitetului*”. Iar liberarul

anul 1935, când apare articolul lui Nicolae Davidescu intitulat *Caragiale, ultimul ocupant fanariot*, contestațiile majore încetează. Nu însă și interpretările tendențioase. La aniversarea centenarului I.L. Caragiale din anul 1952, opera marelui dramaturg este văzută exclusiv ca o critică acerbă a capitalismului, ceea ce într-un fel era adevărat, dar formula ca atare nu acoperă nici pe departe semnificațiile mult mai complexe, mai profunde ale opereii lui Caragiale. Interesant este că după fiecare încercare de a-l anexa pe Caragiale unei anume orientări politice sau chiar estetice (E. Lovinescu), opera lui se manifestă tot mai „recalcitrantă”, adică mai impredictibilă, mai vie, mai actuală decât oricând și ea emană un tot mai puternic spirit resurecționar, chiar dacă, paradoxal, aceasta este receptat tot mai firav în societatea românească ale cărei metehne riscă să nu ne mai cutremure. Avea, deci, dreptate Camil Petrescu când afirma: „*capacitatea de a-l pricepe pe Caragiale dă măsura puterii de înțelegere a intelectualului român*”. Da, numai ca astăzi, ca și în trecut, nu capacitatea de înțelegere dă, cel mai adesea, măsura interpretărilor lui Caragiale, ci tot interesul de grup este cel care sapă prăpastie adâncă între actualitatea și actualizarea lui Caragiale. Astfel încât, chiar și când genialul nostru dramaturg este acoperit de elogii, caracterul tendențios al acestora, substratul lor evident anticreștin și antiromânesc echivalează, de fapt, cu respingerea lui Caragiale.

A fost inaugurat
2002
Anul
Caragiale

omnipotent al timpului, Dimitrie Sturdza, „argumenta” astfel opoziția sa ca Academia Română să-l premieze pe marele dramaturg: „*D-I Caragiale să învețe a respecta națiunea sa, iar nu să-și bată joc de ea. Academia trebuie să încurajeze tot ceea ce poate să înalte pe poporul nostru, iar nu ce-l prezintă într-un mod nereal și neadevărat și ceea ce poate contribui la corupțiunea lui*”. Perspectiva liberală, din care avea să elaboreze cunoscuta sa *Istorie a civilizației române moderne*, l-a făcut pe marele critic Eugen Lovinescu să susțină că, după primul război mondial, opera lui Caragiale își va pierde actualitatea și multe dintre caracterele create de el vor fi de neînțeles pentru publicul tânăr. Aderând la acest „diagnostic”, dar de pe alte poziții, generația lui Mircea Vulcănescu, Emil Cioran, Mircea Eliade vedea în zeflemeaua caragialiană, ca și în criticismul maioreșcian, piedici în accederea la metafizică a spiritului românesc, niște adevărate „blesteme valahe”, înclinări superficiale spre disoluție. Este adevărat, după

Mihai IORDĂNESCU

(Continuare în pag. 4)

La aniversarea lui DINU SĂRARU

Un mare scriitor al timpurilor noastre, intelectual cu o inconfundabilă tinerețe a spiritului creator

Dragă Dinu SĂRARU,

Sunt bucuros să constat că ziua în care ai împlinit frumoasa vârstă de 70 de ani a constituit o sărbătoare pe măsura valorii culturale pe care o întrușipează strălucita personalitate a creatorului Dinu Săraru. Acestui eveniment sărbătoresc mă asociez și eu și, împreună cu colaboratorii mei, îți adresăm un călduros „La mulți ani!”, urări de noi succese ca scriitor de frunte al literaturii noastre contemporane, director prestigios al Teatrului Național „I.L. Caragiale”, apărător al valorilor satului românesc, exponent al opiniei publice. Noi vedem în bogata ta activitate expresia unei autentice vocații de militant pentru promovarea valorilor naționale și universale.

Îmi face o deosebită plăcere să exprim și cu acest prilej aprecierea mea personală, a Fundației *România de Mâine* și a Universității *Spiru Haret*, pentru remarcabila creație literară care te-a consacrat, cu deplină îndreptățire, în prim planul literaturii române contemporane. Este un fapt recunoscut că romanul „Niște țărani” și-a dobândit o semnificație aparte, fiind una dintre expresiile cele mai pregnante ale valorilor spirituale proprii țăranimii române și, totodată, o imagine vie a dramelor trăite în plan social și economic de această clasă, componentă definitorie a poporului român.

Îmi amintesc cu mare satisfacție de momentul în care mi-ai acordat premiul Fundației „Niște țărani”, pentru lucrarea „Starea națiunii 2000. România încotro?”, prilej cu care ne-am întors în timp, evocând anii copilăriei și adolescenței noastre, rădăcinile miraculoase ale universului uman și valoric rural, atât de drag nouă - satul vâlcean. Prin opera valoroasă de scriitor, prin cele realizate de Fundația pentru cultură și civilizație rurală „Niște țărani”, ai făcut dovada legăturii tulburătoare cu această lume profundă, a faptului că-i aparții și că o slujești cu devoțiune.

Te îmbrățișez cu aceeași constantă și sinceră prietenie, de care te asigur și în viitor.

Prof. univ. dr. Aurelian BONDREA,
Președintele Fundației *România de Mâine*,
Rectorul Universității *Spiru Haret*.

Valeriu RĂPEANU

Au trecut, și greu ne este să acceptăm pentru că și noi am trecut o dată cu ei, douăzeci și șapte de ani, de când la Editura „Eminescu” a ieșit de sub tipar romanul *Niște țărani* de Dinu Săraru. Numele autorului nu era necunoscut. Dar era cunoscut pe cu totul alt tărâm, și anume, acela al cronicii dramatice. Ținuse în diferite ziare și reviste, la radio și la televiziune cronică premierelor pe care le urmărea cu

fervoare. O parte din cronicile sale dramatice fuseseră strânse în două volume (*Teatrul românesc și interpretii săi*, EPL 1966, și *Al treilea gong*, Editura Eminescu, colecția „Masca” 1973), care dădeau posibilitatea cititorului să remarce nu numai alertețea, colocvialitatea stilului, ci și modul franc al autorului de a-și spune opiniile, lăsând la o parte formulele protocolare, aluzive, metaforice.

Teatrul nu numai că părea, dar și era adevărată lui viață și, cum am spus, am avut prilejul să constat acest fapt nu numai ca vecin în stal, ci și timp de doi ani, 1970-1972, când, împreună, am stabilit structura unui teatru de televiziune; un teatru care, atunci, s-a impus ca instituție cu un program repertorial ce urmărea deopotrivă valorile dramaturgiei universale clasice și contemporane, ca și prezența teatrului românesc.

(Continuare în pag. 5)

La Universitatea Spiru Haret
Sesiune de examene

Pagina 3

Studenti în Tabăra de la Predeal
Pagina 8

Consultații pentru studenți

România în secolul XX

POPULAȚIA - DINAMICA ȘI STRUCTURA

Prof.univ.dr. Victor AXENCIUC

Rezultatele ultime ale evoluției celor două procese capitale ale fenomenului demografic – natalitate și mortalitate – în România secolului XX au constatat în creșterea populației și a duratei medii de viață; de la 36,4 ani în 1900 la 42 în 1930-1932 până la 69,7 ani în 1999, practic, o dublare a ratei medii de viață. În felul acesta, România s-a apropiat de țările dezvoltate¹; dacă în anii 1930-1933 diferența de durată a vieții din România față de Franța și Austria era de circa 14 ani, în 1998 aceasta s-a redus la circa 8 ani, deși recuperarea acestei diferențe devine, în actuala perspectivă, foarte dificilă și îndelungată din cauza nivelului de dezvoltare economico-socială ce desparte România de zona statelor avansate.

Mișcarea populației României în secolul XX, prin indicatorii de bază – nașteri, decese, excedent și mortalitate infantilă, a determinat, în final, un spor substanțial demografic, din care cel mai important a fost al populației active. Tendințele examinate, deși au produs cu precădere rezultate pozitive, ca și în alte țări, ele au generat un teren cu rata scăzută de natalitate și rata ridicată de îmbătrânire a populației, cu probleme mult mai grele pentru generațiile mature din deceniile ce vor veni.

În orice caz, tabloul populației României la sfârșitul secolului XX este radical schimbat față de cel de acum 100 de ani, al unei țări înapoiate și diferită de țările avansate după criterii demografice, devenind acum apropiată și asemănătoare, în structură și tendințe, cu ale țărilor dezvoltate, și urmând să împărtășească în acest domeniu aceeași soartă comună cu ele.

Urbanizarea României

O altă direcție de evoluție a structurilor demografice din România în secolul XX a reprezentat-o trecerea la urbanizarea localităților. Dacă creșterea populației și fenomenele specifice care au însoțit-o în acest secol nu reflectă direct și nu se reflectă în condiția economică a țării și a populației, procesul de urbanizare, generat de cel de industrializare, a modificat substanțial, a revoluționat modul de existență a mai mult de 50% din populația țării într-o perioadă de jumătate de secol.

Expresia demografică a acestui proces este înfățișată de raportul dintre populația cantonată în cele două medii – urban și rural. Evoluția acestei proporții între anii 1900 și 1999 se prezintă, pe principalele momente, după cum urmează:

Tabul nr.1

	Structura pe medii a populației României în perioada 1900-1999 (ani selectați)		
	Populația (mii locuitori)		Populația în ponderi
	Total	Mediul rural	Mediul urban
1900	6015	4909	1136
1914	7771	6372	1359
1930	18057	14406	3651
1939	19934	16312	3622
1948	15872	12159	3713
1985	22725	11370	11355
1999	22458	10155	12303

Primele patru decenii ale secolului XX păstrează aproximativ același raport între populația rurală și cea urbană ca în secolul XIX, respectiv, în medie, 4/5 rurală și 1/5 urbană.

Ceea ce s-a modificat substanțial în cele 8 decenii 1860 – 1939 și nu se exprimă în aceste date, nu a fost raportul cantitativ, ci nivelul calitativ al mediului urban; s-au pietruit străzile din orașe, s-a introdus iluminatul, la început cu gaz aerian, apoi cu electricitate, pe străzi și în locuințe, s-a introdus în orașele mari canalizarea și apa filtrată prin conducte, s-au construit edificii de învățământ, cultură, artă; civilizația materială și culturală a orașelor mari și mijlocilor se proiecta după modelul urban occidental, fără însă monumentalitatea epocilor anterioare atât de impunătoare și frecvente în Europa Centrală și Occidentală. Gradul de urbanizare modernă în România era expresia gradului de răspândire a civilizației moderne în rândul populației.

În a doua jumătate a secolului XX, populația locuitoare la orașe sporește absolut și relativ, ajungând în 1985 să fie la paritate cu cea de la sate, iar în anul 2000 cea urbană s-o depășească pe cea rurală cu 10 procente. România a devenit o țară predominant urbană, cu toate caracteristicile de bază.

Efectuând acest excurs de un secol în structura pe medii a populației, nu trebuie pierdut din vedere că deplasările demografice, în sensul creșterii numărului și ponderii populației urbane, nu sunt decât expresii cantitative ale procesului; pentru că localitatea urbană românească de la 1900 și populația care o locuia, după nivel de amenajare, ocupație, calitate a vieții etc. era departe cu o întreagă epocă istorică de fizionomia orașelor și populației din anul 2000. La majoritatea localităților urbane erau orașele, târguri și târgușoare cu 1.000 – 10.000 locuitori, nu dispunea de atributele urbane moderne – străzi pavate, canalizare, apă curentă, iluminare publică etc. –, aveau un profil comercial agrar sau comercial administrativ cu largi periferii de agricultori. Orașul românesc din anul 2000 include toate elementele de urbanizare modernă.

Toate aceste elemente nu țin de partea demo-economică, ci de cea urbanistică. O dată cu fenomenul general de urbanizare a țării s-a produs și concentrarea urbană a populației în orașe mai mari, mai bine dotate cu amenajări urbanistice.

Tabul nr. 2

Anii	Orașele cu peste 20.000 locuitori și populația lor în perioada 1900-2000 (ani selectați)				
	Număr orașe total	Număr orașe cu 20000 loc.	Populația lor (mii)	Total populație urbană (mii)	Ponderea populației orașelor cu peste 20000 loc. în pop. țării
1900	71	5	449	1120	7,5
1914	77	10	687	1400	8,8
1930	172	35	2387	3651	13,2
1948	189	31	2656	3713	16,7
1970	229	73	5752	8258	28,4
1990	260	111	10997	12609	47,4
1999	263	89	10667	12303	47,5

Sursa: Anuarul statistic al României 1904, 1915-1916, 1934, 1957, 1971, 1991, 2000.

Datele arată că procesul de concentrare urbană s-a desfășurat mai intens decât cel de urbanizare; dacă la 1900 din cele 71 orașe¹ numai cinci sau 7% aveau peste 20.000 locuitori, la recensământul din anul 1930, din 172 orașe, 35 (respectiv 20%) se situau peste cifra de 20.000 locuitori; de menționat că sporirea numărului între 1914 și 1930 se datorește prioritar unirii în 1918 a noilor provincii cu numeroase orașe și nu acțiunii de urbanizare.

Ascensiunea urbanistică cea mai susținută a avut loc în a doua jumătate a secolului XX, când concomitent cu restructurarea vechilor orașe s-au creat orașe noi, preponderent cu profilul industrial; numărul total al orașelor sporește între 1948 –1999 de la 189 la 263, în vreme ce al orașelor cu peste 20.000 locuitori crește de la 31 la 111 în 1990, diminuând până în 1999 la 89 din cauza depopulării categoriei de orașe medii în urma stagnării și deteriorării industriale în acest deceniu. Demn de subliniat este faptul că populația orașelor cu peste 20.000 locuitori a sporit între 1948-1990 de la 2656 mii locuitori la 10997 mii, de peste patru ori, ajungând să ocupe 87,2% din populația urbană și să găzduiască aproape jumătate – 47,4% - din întreaga populație a țării. În deceniul următor, după 1990, procesul ascendent a stagnat.

S-a subliniat procesul de concentrare urbană pe fondul general al celui de urbanizare accentuată, întrucât în ansamblu ele au avut implicațiile cele mai importante, economice și sociale, în istoria socială a României din secolul XX.

Orașele, structura lor economică, nivelul lor tehnic-științific și cultural, au constituit, ca în toate epocile istorice și în toată lumea, zonele de concentrare a potențialului economic și spiritual avansat al comunităților, avanposturile civilizației și progresului uman.

În secolul XX, în România, mediul urban a parcurs etapele ascendente ale evoluției de la cele administrativ-comercial-agrare, la administrativ-comercial-industriale, până la predominant industrial-culturale.

Urbanizarea este un proces extrem de costisitor, ceea ce implică mari investiții cu efecte directe majore asupra economiei naționale.²

Vezi *Opinia națională* nr.325

Modificări structurale în ocuparea populației

Ca element determinant al producției sociale, populația este studiată, din punctul de vedere al ocupațiilor sale, al structurii pe sectoare și ramuri, al activităților sociale. Statistica demografică economică urmărește evoluția populației active, celei ocupată și celei inative.

Pentru studiul nostru, interesează evoluția în secolul XX a populației ocupate pe ramuri de activitate socială. Este de înțeles însă că o dată cu dezvoltarea civilizației, a modificărilor continue tehnice, tehnologice, culturale etc., ocupațiile încadrate în aceleași ramuri își schimbă conținutul, caracterul și forma profesiilor.

În vederea expunerii evoluției structurii populației ocupate, prezentăm, în tabelele ce urmează, datele rezumative:

Tabul nr.3

Compoziția populației ocupate, pe ramuri de activitate în România, în secolul XX (1900-2000) (ani selectați)									
Ramura	1900	1912	1930	1950	1970	1980	1990	2000	
								(1999)	
Total mii	2866,2	4039,3	10542,9	8377,2	9875,0	10350,0	10840,0	8420,0	
Pondere în total populație	47,3%	55,8%	58,3%	51,4%	48,8%	46,6%	46,7%	37,5%	
Agricultură și silvicultură	2458,0	3198,3	8244,5	6226,3	4868,5	3148,0	3096,9	3466,0	
Industria și construcții	169,0	327,6	759,1	1187,0	3045,0	4504,0	4668,2	2392,0	
Transporturi și telecomunicații	47,0	75,3	179,2	188,6	413,0	726,0	752,3	405,0	
Comerț, creșterea etc.	107,3	125,4	337,4	205,8	427,1	620,0	678,5	1163,0	
Servicii urbane	0	0	0	38,5	305,6	390,9	527,7		
Învățământ, cultură, artă	10,0	33,6	155,4	191,4	364,8	389,0	411,0	429,0	
Știință și servicii etc.	0	0	0	19,1	46,2	98,3	133,3	...	
Sănătate și asistență socială	4,3	11,2	76,8	90,8	225,3	290,0	320,0	277,0	
Administrație	71,0	139,1	355,0	142,3 ³⁾	70,0 ³⁾	64,8 ³⁾	67,9 ³⁾	141,0 ³⁾	
Celelalte activități	-	128,8	435,5	67,6	108,9	130,4	158,6	147,0	

Notă: 1) Se cuprind la administrația locală;
2) Se cuprind la învățământ;
3) Nu se cuprind persoanele din organizațiile obștești, politice, cadrele militare, politice și asimilate lor.

Sursa: Anuarul Statistic al României 1904, 1990, 1991, 2000; Statistica profesiunilor după recensământul general al populației din 1 ianuarie 1913, stil nou, București, 1915; Recensământul general al populației din anul 1930, vol. VII.

Tabul nr. 4

Structura populației ocupate, pe ramuri de activitate în România, în secolul XX (1900-2000) (ani selectați)									
Ramura	1900	1912	1930	1950	1970	1980	1990	2000	
								(1999)	
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Agricultură și silvicultură	85,8	79,2	78,2	74,3	49,3	30,4	28,6	41,2	
Industria și construcții	5,9	8,1	7,2	14,2	30,8	43,5	43,0	30,5	
Transporturi și telecomunicații	1,6	1,9	1,7	2,3	4,2	7,0	6,9	4,8	
Comerț, creșterea etc.	3,7	3,1	3,2	2,5	4,3	6,0	6,3	11,4	
Servicii urbane	0	0	0	0,7	3,1	3,8	4,9	...	
Învățământ, cultură, artă	0,4	0,8	1,5	2,3	3,7	3,8	4,2	5,2	
Știință și servicii etc.	0	0	0	0,2	0,5	0,9	1,2	...	
Sănătate și asistență socială	0,2	0,3	0,7	1,0	2,3	2,8	2,8	3,4	
Administrație	2,4	3,4	3,4	1,7 ³⁾	0,7 ³⁾	0,6 ³⁾	0,6 ³⁾	1,7 ³⁾	
Celelalte activități	-	3,2	4,1	0,8	1,1	1,2	1,5	1,8	

Notă: 1) Se cuprind la administrația locală;
2) Se cuprind la învățământ;
3) Nu se cuprind persoanele din organizațiile obștești, politice, cadrele militare, politice și asimilate lor.

Sursa: Anuarul Statistic al României 1904, 1990, 1991, 2000; Statistica profesiunilor după recensământul general al populației din 1 ianuarie 1913, stil nou, București, 1915; Recensământul general al populației din anul 1930, vol. VII.

Făcând abstracție de datele anului 1900, care, probabil, nu au întrunit rigoarea exigenței statistice până în 1930, cifrele provenind de la recensământul general al populației evidențiază o pondere mare a populației ocupate în totalul populației de 58,3% în anul 1930; chiar și la mijlocul secolului XX, în anul 1950, ponderea populației ocupate ajungea la 51,4%. Este necesar să subliniem că proporția mai ridicată a populației ocupate în total populație, pe tot intervalul de timp istoric cât structura acesteia era preponderent agricolă, se datorește faptului că metodologia statistică de determinare a populației potențial ocupate includea, în diferite perioade de înregistrare, persoanele de ambele sexe din agricultură de la vârsta de 12, 14 sau 15 ani în sus până la 60 sau 65 ani. Prin urmare, apăsarea o relație de tendință proporțională între ponderea populației agricole în total și ponderea populației ocupate. O dată cu reducerea absolută și relativă a primei în a doua jumătate a secolului XX s-a diminuat ușor și proporția populației ocupate în totalul fondului demografic al țării.

După 1950, intensificarea procesului de industrializare a avut consecințe și asupra ponderii populației active, în total, care urmează o direcție de reducere; de pildă, în anul 1970 la 48,8%, iar în 1990 la 46,7%; cred că asupra acestui trend și-a spus cuvântul și modificarea mărimumi și structurii familiei care, la începutul secolului XX era formată, în medie, din 4,5 membri pentru ca la sfârșitul lui să fie sub 3 membri.

Pe măsura modernizării vieții sociale, cu ansamblul său de prefaceri și diviziune a muncii naționale, populația ocupată crește în mod absolut, deși în mod relativ se diminuează; între anii 1900 și 1912 ea sporește de la 2866,2 mii la 4039,2 mii; pentru perioada interbelică nu sunt date de referință decât cele ale recensământului general al populației din 1930. Dar la același teritoriu se poate urmări, pentru a doua jumătate de secol, populația ocupată în creștere de la 8377,2 mii, în anul 1950, la 10840 în anul 1990 și în scădere până în 1999; la 8420 mii, respectiv la nivelul anului 1950; o diminuare drastică, într-un deceniu, de 2,4 milioane persoane. O micșorare cu aproape 23% a populației ocupate este un fenomen demo-economic cu efecte deosebit de grave pentru societatea românească și perspectiva evoluției sale. Cauzele sunt studiate de specialiștii în domeniu.

Examinând compoziția socio-profesională a populației României și modificarea ei în secolul XX, constatăm câteva linii generale de modificare a structurii sale în urma creșterii și scăderii ocupației diferitelor ramuri.

Fenomenul cel mai important de durată, cu consecințe economice și sociale radicale în viața populației României, ca de altfel oriunde pe plan mondial în istoria socială a popoarelor, a fost cel de restrângere absolută și relativă a numărului populației agricole și rurale, în urma proceselor de modernizare și industrializare a organismului economico-social.

Cele două acțiuni complementare, prima de mecanizare a activităților de producție în agricultură, care a eliberat forță de muncă agricolă, și a doua de dezvoltare a ramurilor neagricole s-au manifestat în transferarea masivă în timp istoric extrem de scurt, a majorității populației rurale la alte ocupații, în alte ramuri, îndeosebi în mediul urban. Deplasarea s-a făcut simțită în prima jumătate a secolului XX; la 1900 ponderea populației ocupate în agricultură era de 85,8%; aceasta descrește la 78,2% în perioada interbelică (1930), pentru a ajunge în 1950, după două decenii, din care unul de bulversări teritoriale, demografice și de al doilea război mondial, la 74,3%; o diminuare, în jumătatea de secol, de 11,5%, însă mult mai redusă decât în același interval, din secolul XIX, în țările occidentale, cauza a constituit-o, pentru România, întârzierea procesului capital de modernizare a economiei și de industrializare. Însă în a doua jumătate a secolului XX, după 1950, aplicându-se economiei o politică de stat drastică, de creștere masivă a industriei și de mecanizare a domeniilor înainte dominate de munca manuală, prima consecință a fost reducerea numărului populației ocupate în sectorul agricol; ca rezultat, de la 6,2 milioane ocupați în acest sector în anul 1950, se ajunge în anul 1990 la 31,1 milioane; ca pondere, populația agricolă se reduce de la 74,3% la 28,6% în totalul celei ocupate.

Aceasta a avut sensul unei revoluții socio-demografice, cu efecte fundamentale pozitive, dar și unele negative asupra societății românești.

În primul rând, sectorul agricol s-a redus substanțial în economia țării; s-au modificat radical caracterul și profilul organismului economico-social național; România a ieșit din categoria țărilor agrare; agricultura nu a mai jucat, ca în mileniiile și secolele anterioare, rolul determinant în destinul și perspectivele poporului român; o dată cu aceasta a dispărut din structura economică sectorul cu tehnica rudimentară, manuală, cu eficiența cea mai redusă din toate domeniile și care cantona majoritatea populației, cu nivelul de trai și habitatul cel mai redus în comparație cu celelalte categorii de populație.

Totodată, populația rămasă în agricultură, datorită modernizării activităților de producție și servicii a devenit în parte mai specializată, mai productivă, dar cu o componentă majoră îmbătrânită și fără perspective. În toată această perioadă de patru decenii, sectorul agricol a constituit principala sursă, rezervorul de forță de muncă necesară ramurilor neagricole. Însă rapiditatea transferului a milioane de persoane din activitățile agricole în industrie, servicii etc., prin calificări sumare și comportamente încă neadaptate deplin noilor funcții și profesii a marcat cea mai mare parte a fondului de forță de muncă al țării cu efecte incalculabile asupra calității activității sociale.

Concomitent cu reducerea populației ocupate în agricultură sporește ponderea populației neagricole și urbane și în prim plan cea din industrie și construcții. La începutul secolului 1900 – 1912, numărul persoanelor ocupate aici crește de la 169 mii la 328 mii, iar ca pondere de la 5,9% la 8,1% în total; era semnalul demarajului mai rapid al acestor ramuri moderne. În perioada interbelică, la momentul decembrie 1930, când s-a efectuat recensământul populației, în plină criză economică, populația ocupată în industrie apare într-o pondere mai mică, de 7,2%, decât în 1912; aceasta atât din cauza reducerii personalului în anii crizei, cât și din cauza metodologiei statistice. Virgil Madgearu, comentând datele structurii populației industriale menționate, constata: „Această cifră nu corespunde însă complet realității. În recensământul din 1930, un număr de lucrători și funcționari industriali au fost trecuți la alte categorii... Cercetând datele respective, scrie Madgearu, procentul populației active în industrie trece de la 7,2% la 10,2%, adică la 1043 mii (în loc de 759 mii)”³⁾.

Dacă se are în vedere și dezvoltarea mai susținută a industriei în deceniul patru, atunci populația activă în domeniu a dobândit, în perioada interbelică, față de 1912, mai multe procente decât arată sursele statistice.

În a doua jumătate a secolului XX, prin eforturile considerabile de acumulare și investiții, populația din sectorul de industrie și construcții sporește de la 1187 mii, în 1950, la 4668,2 mii, în 1990, respectiv acest sector devine cel mai populat din structura demografică națională, așezând prin efectele sale, de furnizor al majorității mașinilor și instalațiilor necesare, producția materială și serviciile pe baze mecanizate.

Modificări importante se produc în celelalte domenii în corelație cu cele precedente. Ca tendință, pe seama restrângerii populației agricole se extind ramurile de transporturi și telecomunicații ce ajung la o pondere de 6,9%, în anul 1990, față de 2,3%, în anul 1950. În același sens, se amplifică populația ocupată din domeniul comerțului, urbanizării, al învățământului, științei și sănătății, care împreună măresc ponderea ei în structura generală, de la 6,9% la 19,4%.

În total, serviciile materiale și nemateriale, la sfârșitul anului 1990, cumula o pondere de 28,4%, față de numai 8,3% în 1900; ceea ce înscrisse economia românească în trendul general de sporire, o dată cu modernizarea și industrializarea vieții economico-sociale, atât absolută, cât și relativă, a ponderii serviciilor în populația ocupată.

În consecință, în secolul XX, s-a produs un proces complex și general de tranziție, cantitativă și calitativă a populației de la cea ocupată predominant agricolă – 85,8% la 1900, către populația preponderentă în sectoarele neagricole, la 1990 – 71,4%. După acest criteriu, România s-a transformat dintr-o țară agrară și rurală în una industrial-agrară și prioritar urbană.

S-a produs concomitent tranziția de la munca manuală – circa 96% - a populației ocupate la începutul secolului, la muncă mecanizată, – peste 75% - a acestei populații la sfârșitul secolului (1990).

Cu un nivel tehnic și tehnologic încă la distanță apreciazabilă, de 20 – 30 ani, de țările avansate, tranziția la procese de muncă mecanizate s-a apropiat de sfârșit, din punct de vedere cantitativ; mai dificilă devine recuperarea calitativă a decalajului față de economiile etalon ale dezvoltării. Mult mai retardată se află dezvoltarea sectorului de servicii atât cantitativ, cât și calitativ, rămânând secolului XXI misiunea de revigorare și redimensionare a acestui sector dependent deocamdată, însă, de puterea de progres a sectorului producției materiale a României.

1. La recensământul de la 1899 figurau ca niște centre urbane, târguri și târgușoare cu populație între 1000-3000 locuitori ca Babadag, Guzun, Filipești, Baia de Aramă, Urziceni, Mahmudia etc. Cea mai mare parte din cele 71 localități considerate orașe nu aveau nici un atribut modern de urbanizare – iluminat public, canalizare, apă curentă prin conducte, instituții de cultură și artă etc.; doar 10-15% din străzi erau pietruite; multe erau niște sate mai mari. Majoritatea orașelor vremii aveau caracter comercial agrar, mai puțin, capitalele celor 32 județe, aveau și caracter administrativ.
2. După lucrarea lui Aurelian Bondrea, *Starea Națiunii 2000. România încotro?*, vol.I, publicată în anul 2000, reiese că din întregul fond existent de locuințe al țării, recensat în 1992, a fost construit între anii 1950-1989, 78,2% în mediul urban și 65,6% în mediul rural. Numărul localităților electrificate a sporit din anul 1950 până în anul 1989, de la 893 la peste 11000; al localităților cu apă potabilă prin conducte, de la 101 la 2301; al celor cu rețea de gaze, de la 92 la 514; al localităților cu rețea de canalizare de la 72 la 537; în anul 1950 erau înscrise 105 mii abonați la telefon, iar până în 1989 se ridică la 2288 mii abonați (pag.80).
3. Virgil Madgearu, *Evoluția economiei românești după războiul mondial*, București, 1940, p.137.

Laborator de informatică pentru studenții facultăților care funcționează în edificiul din Șoseaua Berceni nr. 24

Universitatea Spiru Haret în plină sesiune de examene

• Întrebări pentru profesori și studenți • Răspunsuri despre exigență și bună pregătire

Marcând puternic viața universitară, ambianța specifică acestui eveniment este omniprezentă. În sălile de lectură, unde studenții aprofundează concentrați cursurile, consultă bibliografiile, în amfiteatru unde, dacă până acum așteptau cu interes și chiar cu detașare noile prelegeri, acum așteaptă cu înfrigurare întrebările. Examenele reprezintă o veritabilă provocare pentru care merită să te pregătești permanent, astfel încât răspunsurile să corespundă așteptărilor și chiar să le întrecă.

În timp ce cadrelor didactice această sesiune de examene le oferă prilejul unui prim bilanț, unei prime evaluări asupra nivelului de pregătire a studenților, a unor concluzii care, cu siguranță, vor fi valorificate în procesul de ridicare a calității actului instructiv-educativ, de modernizare.

Din această perspectivă, am adresat câteva întrebări unor cadre didactice, precum și unor studenți. Redăm, în continuare, răspunsurile.

CADRE DIDACTICE

1. Ce elemente de noutate atribuiți primei sesiuni de examene din acest an universitar ?
2. De fapt, cum a fost pregătită această sesiune ?
3. Ce accente au fost puse în complexul proces de pregătire a acestei sesiuni de examene și la ce discipline?
4. Cum s-au asigurat materialele necesare pentru studiul individual – editarea de cursuri, manuale, teste-grilă etc.?

**Prof. univ. dr.
Acsinte DOBRE,
Facultatea de Filosofie și
Jurnalistică:**

1., 2. O caracteristică a acestei sesiuni pentru anul I constă în introducerea de forme de verificare (simplă verificare a pregătirii studenților sau examen) la toate disciplinele obligatorii.

Dintre disciplinele la care s-au susținut verificări, amintim: Filosofia antică (prof. Gh. Al. Cazan), Logică (lector drd. G. Iliescu), Genurile presei (lector M. Stoian) și Limba română (conf. dr. L. Chișu). S-a susținut, de asemenea, examenul de Metafilosofie (prof. dr. I. Tudosecu).

Pregătirea studenților – obiectiv ce exprimă în bună măsură calitatea și performanța nu doar a celor examinați, ci și a cadrelor didactice, s-a ridicat la un nivel satisfăcător, dacă ținem seama de lipsa de experiență și de unele goluri în cunoștințele asimilate în liceu.

Pe lângă asigurarea cu manuale, cursuri și alte materiale didactice (pentru anul I cvasiintegral), iar pentru ceilalți ani, la majoritatea disciplinelor s-au desfășurat lecții de sinteză, inclusiv pe Internet (mai ales pentru cei de la cursurile cu frecvență redusă), consultații, ca și asigurarea bibliotecii cu texte și materiale bibliografice necesare studenților.

3. Ținând seama de dificultatea unor categorii și principii filosofice pentru studenții anului I, am luat decizia ca disciplina Ontologie să fie transferată din anul I în anul II, rămânând pentru anul I o disciplină introductivă, relativ mai accesibilă: Metafilosofia pe care o predă prof. I. Tudosecu, titular și al disciplinei Ontologie.

Anul al IV-lea a susținut sesiunea de examene în perioada 11-22 decembrie cu bune rezultate. Am recomandat studenților din acest an o preocupare mai mare pentru pregătirea la disciplinele facultative psihopedagogice (rezultatele la disciplina Management educațional, de exemplu, au fost bune), ținând seama că mulți dintre absolvenții facultății noastre vor fi și profesori în licee.

**Conf. univ. dr. Sultana CRAIA,
Facultatea de Filosofie și
Jurnalistică:**

1. Introducerea sistemului de credite a impus verificări suplimentare la disciplinele studiate pe parcursul a două semestre. Alte elemente ar fi recomandarea, în bibliografia obligatorie și în cea facultativă, a lucrărilor recent apărute. De exemplu, în domeniul comunicării acestea sunt numeroase și utile studenților.

2. Este o sesiune ca și celelalte, pregătită prin metode clasice, dacă le putem numi așa, prelegeri și seminarii, pentru studenții de la cursurile de zi și de lecții de sinteză, pentru cei de la frecvență redusă. În această privință, formarea universitară parcurge aceleași etape de la o serie la alta, calitatea rămânând de fiecare dată de dorul pe care ne străduim să-l împlinim la cote de exigență cât mai ridicate.

3. Aceleași ca și în cadrul altor sesiuni. Fiecare cadru didactic își face datoria ca și până acum. Nu punem un accent special pe o disciplină anume. Fiecare își are rostul stabilit în programă.

4. Studenții dispun de manuale și cursuri tipărite la aproape toate disciplinele. Ultimul apărut, exact înainte de începerea sesiunii, este volumul conf. Lucian Chișu, *Introducere în sistemul mass-media* pentru anul I. La rândul meu, am elaborat un *Dicționar de comunicare* util pentru disciplinele Teoria comunicării, mass-media, genurile presei, jurnalism,

radio și TV, dicționar în care prezint și personalități din domeniul comunicării și competențele comunicationale.

**Asistent univ. drd.
Gabriela FLOREA,
Facultatea de Filosofie și
Jurnalistică:**

1. Din anul universitar 2001-2002 s-au introdus forme noi de examinare, și anume, verificări și/sau examene parțiale, care stimulează studenții la un studiu personal aprofundat, îndemnându-i să-și asigure o constanță, o permanență în sistemul lor de a învăța, nu doar în preajma sesiunilor, ci tot timpul anului. Ceea ce ar fi ideal.

2. În cadrul seminariilor s-au discutat referate concepute de studenți la recomandarea asistentului, în funcție de preocupările lor legate de fiecare disciplină în parte.

3. S-a încercat o diversificare a temelor puse în discuție, cu bibliografii noi, în special pentru disciplina *Introducere în sistemul mass-media*, deoarece acest domeniu este foarte dinamic și în continuă transformare.

4. Prin manuale concepute de titularii de curs și recomandările bibliografice de publicații și periodice pentru fiecare student care a dorit să aibă activități suplimentare la seminarii.

**Lector univ. dr.
Eugen GHIORGHITĂ,
Facultățile de Marketing și Comerț
Exterior și
Management Financiar-Contabil:**

1. Modificarea planului de învățământ la Facultatea de Marketing și Comerț Exterior a dus la reducerea numărului de ore afectat disciplinei la 2 ore de curs pe săptămână, fără seminar. Aceasta a determinat verificarea pregătirii studenților pe parcursul semestrului printr-un test parțial. Este de așteptat o pregătire mai bună, ținând cont de faptul că o bună parte a materiei a fost pregătită de două ori.

2. La Facultatea de Management Financiar-Contabil s-a urmărit cu precădere completarea sintezelor prezentate pe INTERNET la disciplinele la care acestea lipseau. Sintezele reprezintă adevărate *ghiduri orientative*, în special, pentru studenții de la cursurile cu frecvență redusă, cuprinzând principalele probleme ale cursului, grile, aplicații, subiecte-exemple rezolvate, teste de autoevaluare etc.

3. A crescut ponderea acordată activității de seminar în pregătirea generală. În cazul cursanților la învățământul de zi, la disciplina *Curențe de gândire economică* am obținut o frecvență mai ridicată la seminarii. Impunând condiția redactării de conspecte, prezența la seminarii a fost activă, fiind reflectată și de calitatea lucrărilor la examenul final.

**Lector univ. dr.
Cătălin GHINĂRARU,
Facultatea de Management
Financiar-Contabil**

1. Examinarea preponderent aplicativă, bazată pe „înțelegerea” materialului predat, mai degrabă decât pe „învățarea” acestuia. La disciplina Economia protecției mediului, examenul la cursul de zi este integral aplicativ.

2. Consultații și seminarii interactive. Studenții realizează practic seminarul, cadrul didactic fiind doar un moderator al acestora.

3. Aplicații practice.

4. S-au asigurat toate materialele de curs, cele vizuale, mai ales prin efortul propriu al cadrelor didactice. Ar fi bine dacă s-ar găsi o modalitate de a se deconta aceste cheltuieli. Foliile transparente sunt foarte scumpe.

**Asistent univ. dr. Laura GORAN,
Facultatea de Sociologie-Psihologie:**

1. În acest an, examenele planificate în sesiunea ianuarie-februarie 2002 la Facultatea de Sociologie-Psihologie au fost mai bine organizate, noul spațiu în care își desfășoară activitatea permițând și impunând, totodată, o asemenea rigoare, iar nota de sobrietate a dominat. Condițiile de pregătire fiind superioare celor din anii trecuți și exigența a crescut, fapt ce a fost apreciat și de studenți, care, oricât ar părea de ciudat, preferă examinarea temeinică, „severă”, chiar „dură”, pentru a putea să exprime „tot” ce știu în privința subiectului tratat.

2. Trebuie avut în vedere și un alt aspect relevant: cu fiecare an condițiile de pregătire și de examinare au evoluat și faptul acesta a venit în întâmpinarea dorinței studenților conștiințioși (vezi biblioteca facultății mult mai bine dotată decât în anii trecuți, cursurile universitare tipărite, rezumatele cursurilor apărute pe Internet), aceștia dovedindu-se tot mai interesați de marea performanță care să le permită accesul atât la cercetarea științifică, cât și la publicarea rezultatelor cercetărilor lor, existând posibilități deosebit de favorabile în această privință – este vorba, în primul rând, despre Revista „Analele Universității Spiru Haret – Seria Sociologie-Psihologie, postul de televiziune *România de Măine* etc.

**Asistent univ. dr. Cristina DINU,
Facultatea de Medicină Veterinară:**

1. Dacă ar fi să sintetizăm atributele noi ale sesiunii de examene din acest an universitar, ar fi să numim elaborarea unei veritabile strategii pentru acumularea cunoștințelor de fiziologie, prin participarea directă a studenților în timpul desfășurării lecțiilor de laborator; învățarea prin repetare sistematică și prin exemplificare cu ajutorul programelor pe calculator sau casete video; sintetizarea și sistematizarea cursurilor de fiziologie.

2. Această sesiune a fost pregătită pe baza unei programe analitice reactualizate. S-a urmărit expunerea tematicii de fiziologie și prin lecții de sinteză, teste, prelegeri, care au realizat armonizarea cunoștințelor din acest domeniu cu cele de la fiziopatologie.

3. În scopul însușirii cunoștințelor de fiziologie s-au efectuat verificări pe tot

parcursul semestrului prin teste-grilă, colocvii, examinări parțiale. Aspectele mai dificile din domeniul fiziologiei animalelor au fost aprofundate prin consultații sau prin refacerea lor în cadrul orelor de laborator.

4. Materialele necesare studiului individual au fost asigurate prin: manualele de *Fiziologie veterinară*, *Lucrări practice și demonstrații de fiziologie veterinară* (Editura Fundației *România de Măine*, 1999) și prin *Tratatul de fiziologie animală*.

**Asistent univ. drd.
Mariana ȚIPIȘCĂ,
Facultatea de Drept**

1. Prima sesiune de examene s-a dorit a fi pregătită atât prin teste la orele de seminar, teste comentate ulterior. Indicându-se răspunsurile corecte, s-a urmărit punerea în evidență și asimilarea principalelor metode de cercetare adecvate disciplinei în cauză.

2. Această sesiune a fost pregătită prin lecții de sinteză, teste pentru studenții de la cursurile de zi, o recapitulare a întregii materii parcurse, conturarea principalelor instituții, concepte și punerea în evidență a butadelor dreptului public.

3. În procesul de pregătire a acestei sesiuni s-a pus accentul pe dezvoltarea capacității studentului de a realiza o sinteză a cunoștințelor acumulate în primul semestru, de a realiza analize comparative între diferite instituții, cunoașterea legislației, actualizarea acesteia, plecând de la premisa că sunt discipline care au o dinamică proprie, tocmai datorită schimbărilor legislative.

4. Materialele necesare studiului individual au fost din vreme asigurate: cursurile, manualele editate în cadrul Universității, precum și lucrările elaborate de profesorul conducător de disciplină. Bibliografia care s-a dat la început de un universitar atât la curs, cât și la orele de seminar, obligatorie și facultativă, cuprinde lucrări noi apărute, precum și lucrări de referință din perioada interbelică (lucrări consacrate ale doctrinarilor). În plus, pentru fixarea, evaluarea cunoștințelor s-a indicat și o lucrare care cuprinde teste-grilă și răspunsurile, lucrare care s-a dovedit a fi foarte utilă studenților.

PENTRU STUDENȚI:

- 1) Cum percepeți acest moment important pentru pregătirea viitoarei profesii ?
- 2) Cum valorificați condițiile de pregătire oferite de facultatea dvs. ?
- 3) În ce direcții credeți că ar trebui să se îndrepte sprijinul acordat de cadrele didactice pentru ca rezultatele obținute la examene să exprime calitatea actului instructiv-educativ ?

**Claudiu Bogdan DRAGOMIR,
student, anul I,
Facultatea de Management
Financiar-Contabil:**

1) Este un test important în pregătirea pentru viitoarea profesie și ajută la o evaluare a capacității mele de asimilare și de înțelegere a sistemului economic-contabil, fapt care în mod sigur îmi va folosi în viitor.

2) Sunt foarte mulțumit de site-ul Universității, deoarece ajută la o bună informare, indiferent de locul în care te afli și de manualele pe care le poți găsi în cadrul librăriei; este un fapt lăudabil. Eu personal mă folosesc, în special, de site.

**Mihai ARIȘANU,
student, anul I, grupa 104,
Facultatea de Management
Financiar-Contabil:**

1) Acest moment este foarte important pentru pregătirea viitoarei mele profesii, mai ales acum, în primul an, în care se știe, este aproape decisiv să începi cu dreptul.

2) Datorită bunelor condiții de pregătire, pot învăța mult mai bine,

deoarece facultatea este bine dotată, ridicându-se sub acest aspect la cele mai înalte standarde. La fel sunt și profesorii care își dau toată silința să ne ajute să ne însușim cât mai multe și utile cunoștințe atât de necesare specialității în care ne pregătim.

3) Păi, sincer vorbind, în primul rând, ar fi mai bine să fim tratați ca pe începători, mai lejer; totuși, unii profesori se poartă cu noi ca și când am fi în anul IV, deci sunt foarte exigenți. Este dreptul dascălilor noștri, dar este și dreptul nostru de a ni se acorda o șansă. Să nu fiu greșit înțeles. Nu pledez pentru concesiile de nici un fel. Este interesul nostru să ne înhăimăm mai bine în pregătirea viitoarei cariere. Altminteri, este sigur că vom regreta.

**Dan Mihai VASILIU,
student, anul II, frecvență redusă,
Facultatea de Filosofie și
Jurnalistică:**

1) Moment important, unul dintre numeroasele „praguri” ce trebuie trecute în vederea formării ca om și ca profesionist în meseria pe care ne-am ales-o.

2) Din păcate, timpul scurt de care dispunem (fiind și salariați) nu ne permite să valorificăm aceste condiții, așa cum am vrea (de exemplu biblioteca, laboratoarele etc.).

3) La cursurile fără frecvență problema care se pune este următoarea: manualele nu apar totdeauna în timp optim, iar orele de curs sunt puține, chiar dacă sunt intensive. Din acest motiv, consider că un test-grilă ar fi mai relevant pentru evaluarea capacității noastre de valorificare a cunoștințelor, de interpretare a fenomenelor.

**Simona Mihaela VASILIU,
studentă, anul II, frecvență redusă,
Facultatea de Filosofie și Jurnalistică:**

1) Fiind studentă la frecvență redusă nu venim la pregătire decât în perioada din iarnă și primăvară. Pregătirile au un rol foarte important în instruirea noastră și sunt extrem de binevenite și interesante pentru noi. Paradoxal, dar în ciuda faptului că în universitate se tipăresc atâtea cursuri, problema principală rămâne pentru noi tot lipsa manualelor. Începem sesiunea de iarnă fără a avea chiar toate manualele. Este un handicap. Dar sperăm că la sesiunea din vară va fi depășit.

2) Condițiile de pregătire sunt bune. Toți profesorii sunt bine intenționați și dovedesc o mare înțelegere, atunci când avem unele dificultăți.

3) Pentru cei de la frecvență redusă ar trebui mai multe ore de pregătire, mai ales după amiaza. Probabil, ar trebui chiar o repartizare, o diferențiere în al doilea sau al treilea an de studii, între cei ce urmează să facă filosofie sau jurnalistică. Lucrând în Radio, eu vreau să se țină cont și de ce vor studenții să urmeze în viitor.

**Cristina PUIA,
studentă, anul V,
Facultatea de Filosofie și
Jurnalistică:**

1) Așa cum cred că e normal pentru un student, privesc cu responsabilitatea necesară această sesiune, mai ales că este ultima mea sesiune din viața studentăască.

Reprezintă totodată, într-un fel sau altul, un „moment de cotitură” în vederea abordării lucrării de absolvire și a examenelor de licență. În concluzie, această sesiune este privită din toate punctele de vedere cu interes și maximum de responsabilitate.

În general, până acum a mers bine.

2) Având în vedere că nu sunt din Capitală, am beneficiat destul de puțin de dotările facultății. Și totuși... am avut acces la biblioteca facultății și la unele laboratoare de specialitate.

**Ioana IONESCU și George CATRINA,
studenți, anul IV
Facultatea de Medicină Veterinară:**

1) Prima sesiune de examene a acestui an a fost organizată conform programei analitice, care a fost expusă încă de la începutul anului universitar, pentru a da posibilitatea studenților să cunoască din timp toate modificările apărute.

2) Această sesiune a fost pregătită cu grijă și atenție încă din timpul semestrului, de către toate cadrele didactice care s-au arătat deschise dialogului cu studenții, căutând în acest fel să lămurim toate neînțelegerile cu privire la materiile studiate. În timpul semestrului au avut loc recapitulări, seminarii, lucrări de evaluare a cunoștințelor, toate acestea pentru a ne ajuta la fixarea cât mai multor noțiuni noi.

3) În cursul primului semestru am beneficiat de afișarea tematicii atât pentru cursuri, cât și pentru laborator, a tematicii pentru examene și am avut la dispoziție casete video, folii pentru proiecție, diapozitive și planșe, accesul în laboratoare pentru studiul individual al preparatelor și lamelor, toate acestea ajutându-ne la o mai bună fixare a cunoștințelor. Am dori deci în continuare să se pună accentul pe această direcție, condițiile oferite pentru pregătirea practică cunoscând acum o nouă cotă de calitate. Cu siguranță, clinica universitară veterinară abia dată în funcțiune ne va da un nou orizont în instruirea teoretică și practică, aceasta dispunând de aparate și instrumente moderne.

**Silviu IONEȘTI,
student, anul VI
Facultatea de Medicină Veterinară:**

1. Am intrat în această sesiune cu experiența celor 6 ani pe care i-am parcurs la această facultate. Așa că știam bine că succesul în sesiunea de examene a acestui an universitar se pregătește tot timpul semestrului și nu doar în preajma examenului.

2. Sesiunea a fost pregătită atât prin lucrările practice de laborator, cât și prin deplasările la fermele zootehnice din împrejurimile Bucureștiului. Cadrele didactice au dat dovadă de o atenție deosebită privind cererile studenților de a organiza ore suplimentare de studiu, atât de necesare pentru definitivarea lucrărilor de licență la disciplinele clinice.

3. Suntem recunoscători cadrelor didactice pentru că ne-au pus la dispoziție materialul didactic necesar, cursuri, îndrumătoare de lucrări practice, folii pentru proiecție, casete video, pentru marea disponibilitate manifestată față de noi.

Pagină realizată de
Adela DEAC

Evoluții inevitabile și noi fenomene sociale

(Continuare din pag. 1)

Un anume dispreț pentru științele sociale, specific țărilor comuniste (deoarece contraziceau ideologia) a făcut imposibilă sesizarea la timp a faptului că, începând cu anii '60, omenirea intrase într-o altă fază de evoluție – postindustrială și, cu ea, dezvoltarea țărilor nu se mai aprecia în funcție de dezvoltarea industriei grele, „cu pivotul ei, industria constructoare de mașini”, ci în funcție de „capacitatea de a inova la nivelul tehnicii de vârf”. Schimbarea produsă era profundă și dramatică, ea privea istoria lumii, iar cei ce nu au luat startul la timp aveau să plătească un preț uriaș mai târziu (noi îl plătim azi). Fenomenul era vizibil în anii '70 și el a fost sesizat nu numai în Occident, ci și la noi (pentru a nu mai vorbi de alte țări foste comuniste). Ideologia, și mediocrația care o genera, nu a acceptat realitatea evoluției lumii, iar dezastrul nu putea fi amânat la infinit. Lucrurile se petreceau ca și când, în

vreme ce societatea postindustrială se dezvolta vertiginos, undeva, cineva, un stat sau un grup de state, se străduiau să construiască epoca industrială până la ultimele consecințe. Anacronia nu a

Pe marginea sondajului de opinie

durat mult și, pentru România, Decembrie 1989 înseamnă reintrarea în Cronos, adică în timpul istoric real, cu toate consecințele. Prima și cea mai importantă este *destructurarea*, renunțarea la *construcția devenită brusc anacronică*, inevitabilitatea *dezindustrializării*, acceptarea noului criteriu al aprecierii dezvoltării, și anume, *capacitatea de a inova la nivelul tehnicii*

de vârf și nu dezvoltarea industriei grele, cu pivotul ei, criteriu de apreciere a dezvoltării valabil până la începutul anilor '60.

Desigur, evoluția era inevitabilă, nu și prețul pe care l-am plătit și pe care încă îl plătim. Destule semne ne indică și azi neînțelegerea faptului că dacă *involuția* societății românești post-comuniste este în anumite limite de neocolit, reluarea procesului de dezvoltare nu poate fi realizat prin distrugere și prin viclenie politică, prin întoarcerea la statutul de țară agrară cu unele elemente specifice industrializării timpurii. Dar, întrucât nu ne preocupă clasa politică românească (lamentabilă, de altfel), vom reveni la dezindustrializare și la efectele sale într-un articol viitor, pornind de la un exemplu semnificativ: industria siderurgică (mărginindu-ne la descrierea mecanismului de destrucțiurare).

(*Vezi *Opinia națională*, nr. 324 din 21 ianuarie 2002)

Studenti ai Facultății de Sociologie-Psihologie la ora de curs în amfiteatrul mare din Bulevardul Basarabia nr. 256

I.L. Caragiale la Academia Română

(Continuare din pag. 1)

Al doilea tip de respingere a lui Caragiale invocă faptul că opera lui n-ar fi specifică, ceea ce atestă o gravă confuzie între literatură și sociologie. A treia formă de negație îl acuză pe Caragiale că prin spiritul său zeflemitor împiedică accesul la concepte, la metafizică, iar a patra formă, manifestată astăzi cu precădere, este și cea mai perfidă, pentru că, aparent, I.L. Caragiale este lăudat tocmai spre a fi identificat total cu ființa românească și, printr-un efect pervers, spre a fi invocat în sprijinul concluziei finale că, Mitică fiind exponentul fidel al românilor, „*ne-am săturat de Mitică și, deci, de România!*”. În realitate – a arătat Eugen Simion – spiritul lui Caragiale este mult mai complex; Caragiale este comic, dar este și tragic, este un mare moralist, este liric și sentimental, chiar superstițios uneori. În publicistică este îngândurat, este grav, este un om de idei. El vede și simte enorm în primul rând marele spectacol al lumii. Iar spiritul românesc are o cuprindere mult mai largă decât universul caragielesc, el reprezintă o sinteză, dovadă fiind și faptul că

România este spațiul în care au apărut și apar foarte mari poeți. În realitate – a spus în încheiere Eugen Simion – pe Caragiale l-au urât și-l urăsc proștii din toate timpurile și din toate regimurile, inculții ce-și transformă neînțelegerea într-un criteriu de valoare.

A fost invitat apoi la tribuna Academiei Române domnul **Ion Iliescu**, Președintele României. Într-o expunere concentrată, vorbitorul și-a exprimat bucuria de a participa la deschiderea Anului Caragiale care, după Anul Eminescu, Anul Brâncuși și după sărbătorirea bicentenarului Ion Heliade Rădulescu, reprezintă un eveniment important pentru cultura română căreia Caragiale i-a dat o dimensiune universală. Îl vom omagia un an întreg – a subliniat dl. Ion Iliescu – pentru că el ne-a lăsat o operă nu vastă, ci esențială, care cuprinde capodopere. Caragiale nu denigrează, ci constată stări de fapt care, dacă ele se repetă, vina nu este a lui, ci a societății noastre. Prin avertismentele pe care ni le trimite peste timp, Caragiale este genialul medic de familie al neamului, adevăr în virtutea căruia textele sale reprezintă o continuă provocare.

Acad. **Răzvan Theodorescu** a argumentat pe larg opinia criticului

literar Garabet Ibrăileanu potrivit căreia I.L. Caragiale este cel mai mare istoric român dintre anii 1870 și 1900, care radiografiază și explică o mare parte din structura societății noastre. Totodată, vorbitorul a înfățișat inițiativele Ministerului Culturii și Cultelor consacrate Anului Caragiale, între care și prezentarea, în fiecare seară, pe postul public de TVR1, a unor secvențe, cu o durată de 4-5 minute, din opera marelui dramaturg.

Acad. **Dan Berindei**, președintele Secției de științe istorice și arheologie a Academiei Române, a vorbit despre lumea lui Caragiale din perspectivă istorică, după care acad. **Fănuș Neagu**, într-o ambianță de largă comuniune spirituală, a exemplificat actualitatea lui Caragiale cu fapte selectate din mass-media zilelor noastre, fapte de un comic care a electrizat asistența. Acad. **Ștefan Augustin Doinaș** a vorbit despre un alt Caragiale, un Caragiale îngândurat, frământat, cel care a scris, *Rromânii verzi*, fără pic de zeflemea, cel care preciza că nici un stat nu are dreptul să se amestece în problemele literaturii și filosofiei, Caragiale cel grav a cărui publicistică ne avertizează că dacă somnul rațiunii naște monștri, monștri

Apel la rațiune și luciditate

Academia Română consideră că recenta măsură luată în Republica Moldova privind introducerea limbii ruse ca limbă obligatorie în învățământul de toate gradele contravine drepturilor omului și normelor aplicate în domeniul educației publice din țările Comunității Europene.

Alegerea unei a doua limbi de școlarizare este o opțiune a elevilor și studenților, iar dreptul de a decide în această privință le aparține lor și părinților lor. De altfel, o limbă internațională de mare răspândire și cu funcțiuni culturale general recunoscute nu se impune prin decizia legiuitorilor, ci prin calitățile ei culturale și utilitare. Orice încercare de a introduce în mod forțat o limbă și o cultură străină contravine principiilor democratice unanim recunoscute și afectează grav identitatea națională și limba vorbită de majoritatea populației unei țări, în cazul de față limba română.

Academia Română adresează autorităților Republicii Moldova un apel la rațiune și luciditate, prin revenirea neîntârziată la respectarea normelor democratice în educație și cultură.

Academia Română

Nou! **Cenacul OCTAVIAN GOGA** al Facultății de Limbi și Literaturi Străine

Lect.univ.drd. Valeriu MARINESCU
Facultatea de Limbi și Literaturi Străine

Se spune că literatura este o artă a cuvântului, apărută din străvechea și fundamentală nevoie de frumos a omului. Această nevoie de frumos a determinat Catedra de Filologie a Facultății de Limbi și Literaturi Străine din Universitatea *Spiru Haret* să inițieze organizarea CENACLULUI LITERAR *OCTAVIAN GOGA*, a cărui ședință inaugurală a avut loc.

Acest cenacul este deschis tuturor studenților universității noastre și ne-a bucurat faptul că, printre membri, se numără atât studenți de la Facultatea de la Limbi și Literaturi Străine, cât și de la Drept, Filosofie și Jurnalistică – lista rămânând, bineînțeles, deschisă.

Intenționăm să organizăm, într-o primă fază, ședințe lunare, în cadrul cărora, pe de o parte, membrii cenacului vor citi din creațiile lor, iar, pe de altă parte, se vor purta discuții pe marginea lucrărilor literare reprezentate, cu scopul de a descoperi și promova talentele autentice. Trebuie menționat că lucrările desemnate de membrii cenacului drept cele mai reușite vor fi publicate în revista *Opinia națională*. Judecățile de valoare

vor fi formulate într-o atmosferă amicală, nu vom dezvolta un metadiscurs, adică nu vom face o literatură pe marginea unei literaturi, ci se vor da sugestii, fără să avem pretenția de a fi critici literari. G. Călinescu arăta foarte limpede: critica este o vocație, așa cum sunt poezia, romanul; nu poți fi critic numai cu voință. De asemenea, istoricul și criticul literar italian Benedetto Croce spunea: criticul trebuie să aibă ceva din genialitatea artistului, iar artistul trebuie să fie dotat cu gust. Iată de ce, la fiecare ședință, vom invita o personalitate – profesor, critic, istoric literar, scriitor –. Astfel, ne-a onorat și, totodată, bucurat cu prezența domniei sale, la ședința inaugurală a cenacului, dl.prof.univ. dr. ION DODU BĂLAN, promotor, de-a lungul timpului, al creațiilor literare reprezentative, luptător neobosit pentru valorile culturale românești și sensibil poet, așa cum o dovedesc volumele *Peisaj interior* și *Cutremur de suflet*. Domnia sa a rostit și cuvântul de deschidere la ședința de inaugurare, subliniind, printre altele, că opera de artă are un caracter personal, este produsul unui individ care pune în

ea marca propriei subiectivități, motiv pentru care, la acest cenacul, nu vom da – nu putem să dăm – „rețete” de fabricare a operelor literare; valoarea operei se naște la întâlnirea acesteia cu receptorul, iar receptarea înseamnă retrăirea emoțiilor avute de creator și, astfel, re-crearea operei. Artistul – ne place să credem că, dintre membrii cenacului nostru, se vor naște artiști (ori, poate, ei sunt deja născuți) – pleacă dintre noi și ne depășește cu ceva, din punct de vedere al complexității sufletești, dar și prin capacitatea de a exterioriza plastic o stare sufletească, de a o exprima frumos, armonios.

Un astfel de artist promite să fie – participanții la prima ședință a cenacului *Octavian Goga* spun asta – studentul Radu Mihălăchioaie (anul I, Limbi și Literaturi Străine), care a citit câteva poezii ce, pentru câteva clipe, ne-au transpus din lumea noastră într-o alta, mai frumoasă, ne-au înălțat spiritual.

Lui, dar și celorlalți membri ai Cenacului Literar *Octavian Goga*, le dorim mult succes în câmpul literelor românești, iar pe dumneavoastră vă așteptăm cu plăcere la ședințele viitoare. Proxima va fi dedicată poeziei.

Caragiale și Iancu Brezeanu (Desen de Petrescu-Găină)

La aniversarea lui DINU SĂRARU

Un mare scriitor al timpurilor noastre, intelectual cu o inconfundabilă tinerețe a spiritului creator

(Continuare din pag. 1)

De la Teatrul Mic la Teatrul Național

Și acum aș vrea să fac o derogare: că teatrul a rămas pasiunea lui, ne-a dovedit-o perioada în care a fost director al Teatrului Mic, ca și al celui înființat în timpul direcției lui: Teatrul Foarte Mic. Nu suntem puțini cei ce ne amintim suita de spectacole care, într-un ritm susținut, s-au desfășurat aici și care, în marea lor majoritate, au constituit evenimente repertoriale, regizorale, actoricești. Dimpotrivă suntem mulți, pentru că mulți au fost cei care au venit după ce multă vreme au căutat bilete, au aplaudat și au căpătat, după aceea, certitudinea că pe aceste două scene asistă la evenimente artistice. O largă deschidere repertorială care a cuprins nume și opere din literatura universală – și ar fi de ajuns să amintim aici piese de Shakespeare, Pirandello, Giraudoux, Gombrowicz, Jean Paul Sartre, Thomas Bernard, Bulgakov, Mrozek, Gibson, alături de care dramaturgia națională a avut un loc important, începând cu I. L. Caragiale (spectacolul „O scrisoare pierdută” stărnind „scandalul” de care ne aducem aminte), Romulus Guga, Dumitru Radu Popescu, Radu F. Alexandru, Theodor Mănescu, Ion Brad, Aurel Baranga, Ecaterina Oproiu, Paul Cornel Chitic etc. La care s-au adăugat cicluri de istorie a teatrului, spectacole de cabaret politic, seri muzicale.

Încrederea acordată regizorilor și actorilor din toate generațiile a făcut ca în perioada directoratului său slujitori ai scenei românești să se afirme și să dea întreaga măsură a talentului lor.

Prezența regizorilor tineri care au adus viziuni noi și îndrăznețe, prezența marcantă a valorilor actoricești, inclusiv a unora care reîntrau după „eclipse” ce nu le puteau fi lor imputate, ci celor care priviseră cu o dulce sau vinovată nepăsare absența lor scenică – întregesc imaginea unei instituții care, prin dinamismul și calitatea actului teatral, a marcat istoria scenei românești.

Iar de un an Dinu Săraru a dat Teatrului Național *I. L. Caragiale* o nouă și dinamică viață, premierele de aici fiind adevărate sărbători ale artei, colocviile, sesiunile științifice bucurându-se de o largă participare intelectuală.

Niște țărani – eveniment editorial

Dar să revenim în anul apariției primului roman al trilogiei, prin care Dinu Săraru debuta ca prozator, apărut în 1974. Roman care se înscria într-un efort constant al prozatorilor români de a da o altă imagine a unei epoci pe care o trăiseră. Și căreia voiau să-i restituie înfățișarea adevărată. Se scria, atunci, o literatură polemică din două perspective: una cu literatura anilor '50 festivă, falsă în toate articulațiile ei, lipsită de orice har artistic, literatură uitată din momentul apariției – deși impusă prin toate mijloacele posibile. Dinu Săraru mărturisea în 1978, când *Niște țărani* se afla la cea de a treia ediție: „Mă duceau la exasperare imaginile din literatura în care ni se descria un țăran continuu fericit și care nu știa ce să facă de bucurie că a venit în sfârșit „revoluția socialistă”, să-l invite la colectivizare ca la o serbare”.

Dar era celălalt substrat, polemic aș spune, cel mai important, cel mai semnificativ, cel mai dramatic prin înclăstarea pe care a presupus-o cu însăși autoritatea vremii, nu cu cei care scriseră cărțile despre „revoluția socialistă”, ci cu cei care „făuriseră” această revoluție. Polemica se desfășura nu numai cu „imaginea”, ci cu însăși revoluția. Astăzi, deși n-a trecut mult timp, faptele sunt prezentate deformat și de-a dreptul fals. Nu din neștiință, ci cu o voință a denaturării și a falsificării. Pentru că fiecare roman izbutit, selectat de critică și public, despre perioada de după 1948, scris în anii '60 și după

aceea – a însemnat pentru autor, editor, pentru toți cei implicați în elaborarea și tipărirea lui, momente de tensiune, a reprezentat, să spunem lucrurilor pe nume, o bătălie, care până la urmă a fost câștigată. E drept, și cu unele renunțări și cu unele replieri strategice și tactice și cu unele concesii de cele mai multe ori aparente. Dar a fost câștigată nu numai în sine. Deoarece cărțile scrise atunci au fost validate cu un entuziasm ce nu poate fi uitat de cititori. Cărțile scrise în anii '60, '70, '80 de romancierii precum: Radu Tudoran, Marin Preda, Eugen Barbu, Al. Ivăsiuc, Fănuș Neagu, Ștefan Bănulescu, Petru Popescu, Augustin Buzura, D. R. Popescu, Petre Sălcudeanu, Bujor Nedelcovici, Gabriela Adameșteanu, Nicolae Breban, Mihai Sin, George Bălăiță, Mircea Horia Simionescu, Ileana Vulpescu, Octavian Paler, B. Elvin, Bedros Horasangian, Ștefan Agopian, Mihai Giugaru, indiferent de formula artistică, incifrată, parabolică sau clasică – au constituit (urmând experiențele postbelice ale romanului universal, mai ales nord și sud-american, sau rămânând la limitele narațiunii realiste) momente ale afirmării unor adevăruri despre individ și despre societatea noastră contemporană. Nici o literatură, nici o perioadă culturală nu produce doar opere viabile. Chiar și cele mai glorioase dintre ele, cum a fost cea care ține de domeniul miracolului prin densitatea calitativă a operelor în toate domeniile și într-un răstimp relativ scurt – perioada dintre cele două războaie – au produs și lucrări care au hrănit, încă din momentul apariției, „cimitirul literaturii”. Dovada că literatura scrisă în perioada anilor la care ne referim a fost investită cu atributele valorii, oricâte avataruri a întâmpinat până la apariție – ne-o dovedește faptul că cei mai mulți dintre autorii citați – și nu numai ei – și-au retipărit aceste cărți. Unii din ei, și așa aminti pe Ștefan Bănulescu, având onestitatea să indice pe noua ediție a „Cărții milionarului”, recent apărută la Editura Universal Dalsi, faptul că se publică în forma tipărită din 1976, la Editura Eminescu.

Dinu Săraru, romancierul, debuta cu un prim-handicap. Colegii săi de generație abordaseră genul mai înaintea lui. El venea, la aproape patruzeci și cinci de ani, dintr-o altă lume, cea a teatrului și romanul putea să pară o întâmplare fericită, un moment de inspirație, o mărturisire, dar fără alte consecințe în planul destinului său literar. Chiar un succes de public și de critică îi situau pe unii și pe alții într-o atitudine de așteptare. Nu a unei continuări propriu-zise a cărții. Pentru că ea se încheia. Destinul eroilor se pecetluia prin simbolul morții unuia dintre ei și a „semnăturilor” date după atâta chin și răsuciri de ceilalți. Dar era limpede sensul continuării unei vocații. Ceea ce s-a întâmplat.

Cel de-al doilea handicap – și, cred cel mai serios și cel mai grav – ținea de lumea pe care o aducea în prim-plan romanul său: lumea țărănească. Atunci, în 1974, romanul românesc trăia și făcea încă o dată efortul urbanizării lui ca sursă de inspirație. Nu o să amintim aici toate motivațiile, dar nu putem să nu ne amintim faptul că încă din anii '60 se observase și – cu temperamentul său de tânăr modern, născut și crescut la oraș – Petru Popescu a fost cel care a relevat această cantonare, ca să nu zicem restrângere a universului epic românesc în lumea satului. Ai cărui fii cei mai mulți din prozatorii vremii erau. Și atunci mișcarea de translație de la sat către oraș devenise o realitate obiectivă a romanului nostru. Chiar un scriitor precum Marin Preda, care dăduse unul din prototipurile acestei lumi, trecuse prin *Delirul* într-o altă lume, căreia până la moartea sa prematură îi va rămâne credincios. Iar

Fănuș Neagu, un alt prozator al satului, văzut în dimensiunea sa originală, dintre real și fabulos, se pregătea să dea replica avatarurilor nocturne ale *Crailor* lui Mateiu Ion Caragiale cu acei *Frumoși nebuni ai marilor orașe*. Și am ales doar două exemple cu valoare emblematică privind doi prozatori reprezentativi pentru acest mediu.

O certă împlinire literară

Dinu Săraru n-a ținut seamă de toate aceste considerente. N-a avut spaima că primul său roman va veni prin aria inspirației lui în contratrip cu ceea ce publicul urmărea atunci. Și a tipărit romanul intitulat manifest *Niște țărani*. Peste două decenii de la apariția acestui roman, și anume în 1994, Dinu Săraru se dovedește nu numai consecvent cu sine, dar și curajos în confruntarea curentului dominant. Deoarece căutarea noilor drumuri ale prozei noastre – după

cu literatura anilor '50. *Niște țărani* s-a impus printr-o viziune tragică, fără nici o iluzie asupra destinului țărănimii. Romanele care au urmat, unul situându-se în ultimii ani ai fostului regim, în perioada „alinierii” satelor, altul când țăranul a redevenit stăpânul bucății sale de pământ, dovedesc că prima carte a trilogiei nu a însemnat o reușită întâmplătoare, ci a coresponz unei îndelungi meditații asupra unui destin care i s-a relevat în dimensiunea lui tragică. Totul e plătit aici cu viața: nu numai semnătura de intrare în colectiv, dar și restituirea pământului cedat atunci sub imperiul forței. E o simetrie tragică în acest destin țărănesc căruia nici dictatul oficial și nici repunerea în posesie nu-i pot aduce fericire. Lume împovărată de ploaie și de secetă, lume suferind de frig și de soare, lume bălând în mocirle și căutând firul unei ape, lume care ajunge să vorbească până și despre moarte cu detașare.

La apariția romanului *Niște țărani*, comentatorii au făcut referiri, au stabilit comparații și au operat

al destrămării familiei țărănești pe care nimic nu o mai poate păstra în forma ei ancestrală. E romanul în care istoria își spune nemilos cuvântul, pulverizând în mersul său această celulă germinativă. Pe când în trilogia lui Dinu Săraru, totul rămâne în această lume a satului, din care nimeni nu evadează, unde toți trăiesc ca să cunoască moartea. Care nu are înfățișările senine, împăcate, ci absurde.

Din răspunsurile date acestor întrebări, cea mai elocventă, care a fost confirmată de următoarele două romane, este cea a criticului Mircea Iorgulescu: „Deosebirea, căci există una esențială, dintre *Moromeții* și *Niște țărani* constă în modalitatea privirii: uimită, chiar fermecată de miracolul gândirii țărănești la Preda, în primul volum, apoi îngrijorată și neliniștită în cel de-al doilea, nemilosă și chiar părând biciuirea la Dinu Săraru, unde „spectacolul” își dezvăluie nu atât grațitudinea, cât neputința de a mai reprezenta cu

Imaginea și realitatea vieții țăranului român

Și ceea ce această trilogie aduce cu relevanță este totala discordanță între discursul teoretic al celor de la oraș și cel practic al omului de la țară. Sunt două niveluri ale limbajului care merg ca dreptele paralele. Nu s-au întâlnit nici în perioada colectivizării, nici în cea a sistematizării, nici în cea a redobândirii pământului. Și când i s-a luat și când i s-a dat înapoi, el a rămas același om. S-a împotrivit atunci cât a putut, a ocilit mai mult decât se putea, întrebând dacă trebuie să „scrie” tot ce avea și după 40 de ani și-a împărțit pământul care fusese al lui mai trăgând și câte o brazdă dincolo de ce a fost altădată. Dar nici în una, nici în alta, din aceste situații aflate la antipod, discursul teoretic n-a acționat asupra lui. Nu l-a influențat. Odată a fost forțat. Iar când n-a mai fost forțat a acționat cum a știut el, fără să-și poată motiva fapitul. Istoria vine spre el când dintr-o parte, când din alta. El rămâne același. După cum în momentul când el a făcut istorie, adică a fost trimis pe front patru ani să o facă, nu s-a întrebat de ce o face, în numele cui o face, de ce a mers într-un sens și apoi în altul. Alții au hotărât pentru el. El a suferit bătăile ofițerilor, a luptat din ordin și a mers înaintea cât s-a putut, lăsând în urma lui morții. Și a reținut numai locul unde a aflat că lupta a încetat și se va întoarce acasă.

Trilogie clasică a vieții unei colectivități care nu mai poartă nimic din atributele frumuseții satului românesc, proza lui Dinu Săraru, la care ne referim, reprezintă o polemică subînțeleasă: lumea de aici se macină într-un soi de desfășurare lentă, într-o zonă morală aflată la confluența grautului cu absurdul.

Editorul romanului *Niște țărani*, ca de altfel al tuturor cărților publicate de Dinu Săraru între 1973 și 1989, inclusiv trilogia *Dragostea și revoluția*, o carte care vedește aceeași perspectivă critică lucidă asupra vieții contemporane – are motive să privească deoptrivă cu melancolie, dar și cu mărturisită satisfacție, trecerea celor douăzeci și șapte de ani câți s-au împlinit de la apariția romanului *Niște țărani*. Roman care a reprezentat atunci nu numai succesul așteptat de cel care își leagă încrederea de o carte, dar și un moment al adevărului. Și, în același timp, să aibă un sentiment de mulțumire că încrederea de atunci nu a fost acordată unui succes efemer, ci a statornicit un drum încheiat cu o împlinire literară.

În amfiteatrul mare din Șoseaua Berceni nr. 24 la o întâlnire cu studenții Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității *Spiru Haret*

disocieri cu opera care a rămas un adevărat simbol al lumii satului, *Moromeții*. După opinia mea, toate aprecierile țineau de mediu, dar deosebirea mi se părea esențială: *Moromeții* e romanul unei destrămări,

adevărat o alternativă existențială... Încât, poate, mai exact, ar fi să se vorbească nu atât despre o aparență, cât despre o continuare. *Niște țărani* încheie, în fond, literatura despre satul tradițional”.

Opiniile unei studente

Tache, Ianche și Cadâr la Teatrul Național

Oricine iubește arta nu e străin de teatru. Din păcate, după 1989, săile de teatru nu mai erau atât de pline ca altădată și românii, în special tinerii, nu prea mai gustau această artă. Și totuși, în ultima vreme au început să se pună în scenă piese care umplu sălile.

Una dintre acestea este „Tache, Ianche și Cadâr”, care și acum, după o lună de la premieră, îi face pe iubitorii de teatru să stea la cozi interminabile pentru a achiziționa bilete. Lucrul acesta nu este de mirare pentru că atât piesa, cât și actorii ce interpretează rolurile principale, dar mai cu seamă subiectul fac ca „Tache, Ianche și Cadâr” să fie atât de dorită de amatorii de teatru.

Comedia „Tache, Ianche și Cadâr”, a cărei regie este semnată de Grigore Gonța, reunește talentele unor actori consacrați precum Radu Beligan, Marin Moraru, Gh. Dinică, Valentin

Uritescu, dar și ale celor doi tineri actori – Monica Davidescu și Mihai Călin.

Românii își doresc nu numai teatru de calitate, dar și piese care să-i facă să se destindă, să se delecteze. Și aceasta s-a văzut pe chipurile lor după încheierea piesei. Spectatorii erau încântați. Aproximativ un sfert de oră sala a aplaudat în picioare prestația actorilor a căror interpretare a fost fără cusur.

M-am întrebat de ce tocmai „Tache, Ianche și Cadâr”? Răspunsul este simplu, pentru că este o comedie care are ca teme iubirea și înțelegerea dintre naționalități. Prietenia dintre un român, un evreu și un turc, precum și unirea destinelor a doi tineri – ea evreică, el român ortodox – te face să înțelegi însemnătatea acestor sentimente. Iată unul dintre motivele pentru care la comedia „Tache, Ianche și Cadâr” sălile sunt atât de pline.

Am observat, studentă fiind, că tinerii predominau printre spectatori și cred că

mulți dintre ei se duc la această piesă impulsionați de părinții lor, care au văzut la rândul lor „Tache, Ianche și Cadâr”, dar în altă interpretare.

La ieșirea din sală nu se azeau decât „Extraordinar! Fantastică interpretare!”, „Nu am cuvinte cât de mult mi-a plăcut!” și alte asemenea vorbe de laudă. Din piesă emană o energie rară care face publicul să participe la acțiunea ei.

În încheiere, nu pot spune decât că „Tache, Ianche și Cadâr” m-a făcut – pe mine și nu numai – să apreciez valoarea teatrului românesc și să afirm, imitând vorbele lui Mihai Eminescu, că această comedie este nici mai mult, nici mai puțin decât o „piatră scumpă a literaturii românești”.

Olaru RALUCA, studentă la Facultatea de Filosofie și Jurnalistică, anul II

Exigențe ale dezvoltării economice durabile

Management eficient pentru o strategie bine definită

Prof.univ.dr. Gheorghe MANOLESCU

Diagnosticul economiei naționale

Examinarea evoluției economiei românești în perioada 1990-2000, utilizând în acest sens indicatorii sintetici de performanță macroeconomică - evoluția PIB, rata inflației, rata șomajului, datoria publică, puterea de cumpărare a veniturilor - pune în evidență deteriorarea puternică a acestor indicatori, în condițiile în care chiar informațiile statistice nu reflectă dimensiunea reală a acestei deteriorări.

Astfel, PIB s-a diminuat, în termeni reali, cu circa 22 puncte procentuale, prețurile de consum au crescut de circa 1170 ori, rata șomajului a fost de 10,5%, datoria externă angajată a reprezentat circa 32% din PIB, în condițiile unor posibilități reduse de finanțare, puterea de cumpărare a salariilor s-a redus cu peste 35%.

În perioada 1990-2000, deficitul cumulat al balanței comerciale a fost de peste 19.000 milioane dolari, la cursul anului 2000, respectiv 62% din PIB-ul acestui an.

Contraperformanțele înregistrate de economia națională au fost, evident, determinate de promovarea, în această perioadă, a unui management al tranziției neprofesionist, bântuit de corupție și primitivism al acumulării, generator de blocaje și destructurări.

Procesul de privatizare, realizat fără o concepție adecvată asupra finalității, utilității, oportunității, supus unor strategii conjuncturale și unor metode inefficiente în perspectiva competitivității și funcționalității economiei naționale a cuprins numai 26% din activele statului (la sfârșitul anului 1999), preponderent întreprinderi mici și mijlocii și, îndeosebi, din sectorul terțiar și puțin din cel secundar, fără să afecteze nucleul dur al activelor statului, cel de care depinde de fapt constituirea economiei de piață autentice. Totodată, procesul de creare a sectorului privat prin constituirea de IMM-uri, de

întreprinderi mixte, de întreprinderi cu capital străin a fost încetinit și, adesea, blocat de structurile instituțional-legislative existente în această perioadă. Mai mult, privatizările „de succes” s-au dovedit în ultima instanță fie căi de transfer valutar a averii, fie modalități de blocare a unor sectoare (activități economice), fie forme de valorificare a muncii ieftine din România, numărul privatizărilor funcționale și operaționale fiind nesemnificativ.

Adesea, schema privatizării a fost următoarea: decapitalizarea întreprinderii de stat (într-un mediu economic destructurat) - re tehnologizare și restructurare cu banii publici, în vederea privatizării - vânzarea la „prețuri de piață”, adesea prin licitații „controlate” - administrarea oneroasă a întreprinderii în regim de privatizare - revânzarea întreprinderii, a unor părți din aceasta, sau trecerea în conservare.

Mediul economic din România este departe de cerințele economiei de piață, piețele, îndeosebi piața financiară și de credit fiind nefuncționale și destructurate, monopolizarea unor segmente ale economiei distorsionând concurența și deci, prețurile, instituționalismul fiscal și bugetar fiind centralizat, incorect reglementat și insuficient instrumentat, intervenția statului circumscrindându-se unor politici economice inadecvate, incoerente, inconsistente și inconsecvente, ruptura dintre nominal și real fiind evidentă, iar monitorizarea economiei insuficientă și erodată de economia subterană puternică (circa 40% din economia oficială) și de blocajul financiar (circa 60% din PIB).

Evident, în aceste condiții inegalitățile sociale, artificial și imoral (în accepțiune economică) constituite, sunt inhibante, pentru dinamica economică, bogăția este utilizată neinvestițional productiv, iar sărăcia afectează profund echilibrul macroeconomic între oferta națională și consum.

Drept o concluzie - diagnostic se poate afirma că economia românească se caracterizează prin:

- slaba și incorecta structurare instituțională (inclusiv drepturi de proprietate difuze și nesusținute);
- funcționalismele economiei de piață incomplete, incoerente, adesea contra-dictorii, dezarticulate și puternic segmentate, blocate într-un etatism de subistență, funcționarea economiei derulându-se adesea în plan informal;
- discreționismul, voluntarismul, conjuncturalismul și incongruența intervenției publice, înclinată preponderent spre însușirea beneficiilor puterii și mult mai puțin spre asumarea poverii responsabilității actului de conducere;

Puncte de vedere

d) deschiderea marginală a economiei naționale spre exterior, în condițiile închiderii canalelor, fluxurilor de penetrare a agenților economici naționali pe piețele internaționale, și în acest sens, acomodarea forțată a unor parametri nominali ai economiei la standardele integrării în U.E. prin dezintegrarea arhitecturii sistemului productiv național.

Economia românească nu va dispune de capacitatea și de potențialul necesar reconstruirii independente a structurilor instituționale și economice specifice unei economii de piață funcțional performante, dacă problematizarea integrării în U.E. se va realiza fără o strategie de lungă durată, în cadrul căreia cerințele (standardele) integrării să constituie condiții, constrângeri de care trebuie să se țină seama în atingerea obiectivelor strategice stabilite.

Identificarea misiunii și condițiilor strategice

Misiunea managementului strategic ce va trebui promovată în următorii 5-10 ani (pe termen lung) constă în *constituirea unei economii de piață funcționale și performante*, compatibilă cu standardele economiei de piață a deceniului următor, globalizată, corporatizată, financiarizată, dar și adecvată cerințelor și caracteristicilor populației din spațiul carpato-dunărean (economia de piață a dezvoltării). Această misiune pe termen lung, care se suprapune temporal cu perioada pregătirii pentru integrarea în U.E., se divizează într-un set de scopuri secvențiale corelate, transpuse pe o traiectorie înfășurătoare în cadrul căruia scopurile sunt absorbite temporal în perspective din ce în ce mai lungi (termenul scurt, termenul lung). În acest sens, pe termen mediu (3-4 ani) scopul strategic îl constituie instituționalizarea economiei de piață care să dispună de structuri economice capabile să susțină creșterea economică. În perspectiva următorilor trei ani, acest scop se va concretiza într-un set de obiective, între care se disting consolidarea sectorului privat în economia națională, preponderent în industria prelucrătoare, covârșitor în activitățile terțiare și semnificativ, în conformitate cu cerințele eficienței macroeconomice, în sectorul primar.

Reconsiderarea procesului de privatizare, în sensul corporatizării punctuale a acestuia și a recuperării financiare ulterioare a valorii activelor privatizate (creditul financiar) va putea contribui, evident într-un cadru instituțional adecvat și favorabil, la accelerarea pozitivă a acestui proces. Macroastabilizarea economică, în contextul unei economii în tranziție, caracterizată prin dezechilibre la nivelul economic, va constitui un rezultat, și nu o condiție sau un obiectiv al strategiei.

Strategia necesară pentru realizarea misiunii implică *anumite condiții* care să permită parcurgerea cu consecvență a traiectoriei strategice, fără a compromite conținutul și dinamica tranziției, aceste condiții fiind:

- menținerea nivelului de trai al populației în limitele conservării credibilității,

motivației și dezirabilității procesului de schimbare promovată prin tranziție;

- promovarea independenței structurilor economice naționale, prin păstrarea diferențelor performante conforme cu potențialul și capacitatea creativă din spațiul național, generatoare de deschideri integrative în spațiul european și internațional;

- orientarea dinamicii economiei pe traiectoria dezvoltării socio-culturale, a echilibrului ecologic, și a stabilității politice.

În acest sens, în proiectarea strategiei decalajele existente în prezent între economia românească și economiile dezvoltate vor trebui regândite în perspectiva schimbării și transformării, procese care presupun reconsiderarea parametrilor dezvoltării în conformitate cu noile deziderate și valori ale societăților viitoare, puternic interdependente și compatibilizate. Evident, determinarea strategică, conform voinței politice, a locului și rolului economiei românești, a agenților economici autohtoni în configurația viitoare a economiei europene și mondiale, în constelația corporatistă a structurilor economice și financiare, trebuie să constituie premisa proiectiei strategice.

În perioada 1999-2000, în România au fost promovate, în forme mai mult sau mai puțin explicite, câteva concepte elaborate cu caracter de orientare a procesului tranziției:

Strategia de la Snagov, din 1992; Programul de macrostabilizare din 1996; Programul de guvernare din 1998; Strategia națională pentru dezvoltare în 1999; Strategia economică pe termen mediu din 2000. La acestea se adaugă inițiative strategice din partea partidelor sau strategiile și programele sectoriale.

Analiza conținutului acestor strategii și programe evidențiază caracterul declarativ și insuficientă consistență și operaționalizare, incoerența și incongruența „măsurilor” propuse, nefundamentarea prospectiv-explozivă a obiectivelor promovate, irelevanța strategică a conceptelor elaborate (confuzii și substituirii conceptuale, neconvergențe și incompatibilități structurale și acționale etc.).

În fapt, toate aceste programe, nesusținute de un management strategic constructiv, s-au dovedit fie simple ficțiuni, fie în cel mai bun caz, elaborate livrest. Este evident, că, pentru anul 2010 strategia promovată nu poate fi decât una a schimbării (nu prin imitație), pentru dezvoltare. Nu atât nivelul unor indicatori economici dimensionali și factoriali trebuie să orienteze traiectoria strategică, ci parametrii structurali, funcționali, compoziționali, calitativi ai sistemului economic național, adevărate capacități și potențialul economiei. Totodată, condiționalitatea proiectiei strategice, centrate pe nivele „constrângătoare”

a unor indicatori economici nominali poate compromite, în primii ani, demararea evoluției strategice, poate întârzia înscrierea economiei pe traiectoria strategică.

Componenta fundamentală, fără de care nu poate fi inițiată o evoluție strategică, o constituie *componenta instituțională*, în sensul că pentru valorificarea corectă și oportună a valențelor economiei de piață, în spațiul societal trebuie create inițial principalele instituții ale acestei forme de economie, conform tipului de economie ales, și, în acest sens, instituirea proprietății și instituirea pieței (în ipostazele definitorii) sunt esențiale.

Determinarea obiectivelor prioritare

În cadrul strategiei economice, după cum am spus, primează obiectivele: formularea acestora în conformitate cu misiunea și scopurile derivate, ierarhizarea lor și stabilirea priorităților, delimitarea sferei obiectivelor cheie și a obiectivelor multiple, atașarea pentru fiecare obiectiv a perioadei de timp adecvate realizării, dimensionarea magnitudinii obiectivelor.

Totodată, consolidarea fezabilității obiectivelor presupune circumscrierea motivațiilor participative și a valorilor manageriale necesare realizării obiectivelor, decodificarea relațiilor politice și de putere, precum și definirea responsabilității sociale în promovarea obiectivelor asumate.

Într-o perspectivă de 8-10 ani obiectivele economice a României de plasează pe o traiectorie secvențializată teleologic, în sensul că obiectivele economice pe termen lung, derivate din misiunea formulată pentru perioada vizată, dispun pe secvențe de timp determinate (termen scurt și mediu) de obiective specifice, compatibile și convergente cu conținutul teleologic al obiectivelor pe termen lung. În acest sens, pe traiectoria strategică vizată, obiectivele se înscriu pe un înfășurător temporal, în conformitate cu logica teleologică, și, evident, cu logica deontică, în particular, cu logica decizională implicată în procesul de raționalizare a strategiei.

Formularea obiectivelor în cadrul traiectoriei strategice a economiei românești, până în anul 2010 implică, drept o premisă a raționalizării, stabilirea priorităților, sub forma unor obiective calitative, și atașarea secvenței de timp necesară realizării lor.

(Urmare din numărul trecut)

Chiar dacă în Europa (dintr-un complex de cauze asupra cărora nu ne putem opri) nu s-au înregistrat „performanțele” societății americane pe acest plan, opinia publică, cercetătorii, factorii de decizie și chiar instituțiile mass-media electronice au acționat, mai energic sau mai timid, încercând să prevină atingerea unor „cote de alarmă” nedorite de nimeni. Situația este departe de a se fi rezolvat; există însă un început, există reacție, este evidentă intenția de a nu lăsa lucrurile să degereze. Citez exemplul Marii Britanii: Codul ITC (Comisia Independentă de Televiziune, echivalentul CNA-ului de la noi) prevede limitarea frecvenței de prezentare a scenelor de violență din emisiunile de știri, precizându-se că scenele în care apar oameni uciși sau care se află în pragul morții vor fi difuzate numai în situații excepționale. BBC a introdus în codul deontologic propriu, printre alte prevederi, interdicția de a filma în plan-detaliu corpurile celor decedați. Reglementări asemănătoare, dar vizând și alte aspecte, au fost adoptate în Franța, Italia, Germania, Spania.

Așa stau lucrurile în Europa, spre care tindem și ne dorim să ne integrăm. Ce se întâmplă la noi?

După un început timid, de căutare a celor mai sigure căi pentru audiență, televiziunile private au descoperit că violența este una din mărfurile ce se vând cel mai bine; ca urmare, au oferit-o din belșug. Televiziunea publică n-a rămas, nici ea, insensibilă la provocare, chiar dacă n-a egalat supralicitarea în materie declanșată de PRO TV și susținută, apoi, de toți noii-veniți pe piața audiovizualului.

„Atacul” s-a produs prin repertoriul cinematografic. Speculându-se sindromul „fructului oprit” al telespectatorului român, invocat la începutul acestor însemnări, o invazie de Schwartznegeri, de Bruce Lee, de Killeri în toate ipostazele, a fericit publicul de la noi, cu atât mai mult cu cât prețurile la casa de bilete a sălii de

cinema făcea tot mai greu accesibile filmele de același tip aduse și ele, din abundență în rețeaua cinematografică. Dar excesul, ca toate excesele, a produs saturație, banalizând ceea ce părea extraordinar la începuturi. În consecință, marfa atât de vandabilă a violenței a fost livrată sub alte forme, cucerind treptat zonele mei credibile ale ofertei de program, mai bine plasate pentru a „trăi respirația” telespectatorului plictisit să vadă bulion pe post de sânge, băți tructate, imagine sintetice etc.

Primul pas în această campanie l-a reprezentat „reality show-ul” socant. Am făcut astfel cunoștință cu așa-numitele „sporturi extreme”, sau programe „real TV” în care competitorii își rup gâtul, se zdrobesc de stânci, ziduri și parapete, cad în prăpastie, intră cu bolizi scăpați de sub control în spectatori adunați de-a lungul pistei etc. Arena sportivă, simbolul încercării omului cu competitorii, dar mai ales cu sine însuși, locul care a inspirat englezilor nobilul concept de „fair-play”, s-a transformat într-un spațiu al dementei „rulete rusești”, în care viața omului nu mai contează, unde se filmează băți generalizate între sportivi și arbitri, între sportivi și public, capete sparte, picioare rupte, pumni în figură, agresivități sălbătice, toate filmate cu o extraordinară „voluptate a răului”. S-a recurs chiar la montaje care concentrează cele mai șocante cadre, pentru a nu se dilua, cumva, violența din mesaje editate de alții cu momente de respiro. Asemenea montaje au fost împinse către emisiunile tip magazin, programate în week-end la orele prânzului și prezentate drept „curiozități”. Evident, telespectatorii – mai ales copiii – le privesc cu mare atenție, pentru că prezentatorul emisiunii nu uită să sublinieze: „ceea ce veți vedea este real, chiar s-a petrecut!”

Passul hotărât în această escaladare ireponsabilă a fost însă făcut prin pătrunderea violenței, sub toate formele sale, în structura televiziunelor. A fost atacată astfel, și aproape cucerită, cea mai importantă zonă de audiență, prime-time-ul, și cea mai credibilă emisiune din oferta de program TV. Se știe bine: un om, oricât de

ancorat în realitate ar fi, nu se poate mișca în toate palierele și tronsoanele realității, nu poate dobândi informații relevante prin contact direct cu toate mediile sociale. Tocmai de aceea, el se așează, seară de seară, în fața ecranului pentru „a lua pulsul” realității prin intermediul televiziunilor, indiferent că acesta se intitulează Observator, Focus, Știrile PRO TV, Jurnal TVR etc. Principala emisiune de știri a zilei devine astfel un veritabil raport cotidian asupra „stării națiunii” și chiar a „stării lumii”, prezentat nu de oficialități, ci de un

senzațional, de utilizare a secvențelor de o duritate excesivă, de mediatizare a cauzelor de violență, aberații sexuale, deficiență mintală, promiscuitate etc. Astfel de informații au existat dintotdeauna. Credem că ponderea lor în emisiunile de știri a crescut nejustificat sub imperiul competiției audiovizualului acerbe. Periferia societății apare astfel supradimensionată, distorsionând imaginea vieții de zi cu zi din România... Credem că interesul celor care ne privesc este să primească informații cu adevărat importante și utile, explicații ale

Violența pe micul ecran

Ion BUCHERU

post TV. În această oglindă, care se vrea – și trebuie să fie – nedeformată, oamenii își privesc, seară de seară, orașul, țara, globul, viața scurtă în răstimpul celor 24 de ore rezumate în teledurată. Dacă această oglindă este mincinoasă, există puține șanse ca alte surse mediatice, alte canale să o poată corecta eficient; imaginea se fixează așa cum au construit-o autorii televiziunilor.

Ce au început să vadă românii, seară de seară, prin intermediul acestei emisiuni? Crime, violuri, tâlhării, agresivități corporale, părinți care-și agresează sexual fetele, psihopați de toate tipurile etc. Iată ce spune în acest sens, „declarația de principii” dată publicității la 15 februarie de către conducerea Departamentului de știri al Antenei 1, cu ocazia nămirii unui nou director în persoana lui Radu Coșoacă: cităm: „Analizând oferta emisiunilor de știri de la toate posturile importante din România, Antena 1 a remarcat tendința tot mai accentuată de reflectare facilă a subiectelor

fenomenelor complexe din societatea noastră, prognoze autorizate despre evoluțiile viitoare... În emisiunile noastre... vom reduce ponderea subiectelor de tip infracțional, urmărindu-le doar pe cele de anvergură. Vom evita difuzarea imaginilor șocante, imorale, sângeroase”.

Aprecierile aparțin nu unui analist sau comentator al fenomenului, care poate greși sau exagera din dorința de a-și demonstra teza, ci vin din partea unui operator important al pieței audiovizualului românesc, autorul unei emisiuni (Observator) premiate timp de trei ani de către APTR pentru seriozitate, profesionalism, echidistanță; ele sunt, deci, de maximă credibilitate. Fenomenul era, de altfel, atât de vizibil chiar și fără monitorizări speciale (care au fost făcute, totuși, de către CNA, după cum se va vedea imediat), încât el a scandalizat – cum spuneam – persoane, foruri, instituții, provocând vii reacții în presă. Rămâne de discutat cât anume din angajament a fost respectat de către noul

director al informațiilor Antenei 1 în perioada de la instalare; personal, înclin să cred că intervenția sa se simte, chiar dacă nu a schimbat radical situația la postul respectiv.

Este interesant de urmărit mecanismul prin care violența a pătruns în emisiunile de știri, ajungând să le domine și să le altereze. De fapt, subiectele cu și despre violență nu s-au „strecurat” în teledurată, ci au atacat în forță. Într-un interval foarte scurt, *ponderea cantitativă a știrilor extrase din această zonă a ajuns majoritară în economia emisiunilor informative*. Aceasta a fost prima cale de atac. „La sfârșitul unui inventar de nenorociri individuale se mai dau și câteva știri despre ce se întâmplă în economia românească sau ce legi s-au mai votat”, aprecia – poate exagerând, dar reflectând, totuși, o realitate indiscutabilă – Răzvan Popescu, membru al CNA, în interviul citat la începutul acestor considerații.

Pentru a nu rămâne în zona dezideratelor și a apelurilor morale și moralizatoare, trebuie subliniat că o asemenea politică editorială *este descalificată pe plan strict profesional*. Minciuna conținută în alterarea proporțiilor este la fel de gravă, ba chiar mai gravă decât o minciună punctuală, lesne detectabilă și ușor de demonstrat, pentru că distorsionează adevărul unei întregi realități sociale. Răzvan Popescu, în calitatea sa oficială și dispunând de mijloacele de monitorizare ale CNA, arată în încheierea interviului: „În ultimele trei luni, violența pe micul ecran s-a triplat, ceea ce în realitate nu s-a întâmplat”.

Consecințele sociale ale „noutății” intervenite în structurarea emisiunilor informative sunt sugerate de Attila Gasparik, membru al CNA: „Aceste știri se bazează pe fapte care există..., dar alegerea lor cu obstinație, accentuarea și dramatizarea lor duc la subminarea statului, creează în populație o stare de nesiguranță, de neîncredere în ideea de stat și în situațiile sale... Cetățeanului i se creează o stare de isterie care duce la extremism, mai ales politice”.

Când realitatea ultimelor 24 de ore nu oferă suficient senzațional negativ, când violatorii, psihopații și criminalii își iau un temporar repaus, amenințând astfel să compromită

audiența televiziunilor din acea seară, editorii – coordonatori intră în panică, pentru a nu-și dezobișni telespectatorii fideli de ororile cotidiene, ei „schimbă rangul” unor fapte, „gonfleză” importanța altora și păstrează astfel procesul de nenorociri. Un copil este lovit în plex de o minge, pe un teren de fotbal și întâmplarea îi provoacă moartea; fapt tragic, desigur, și nedorit de nimeni, dar - în ultimă instanță – *întâmplare, accident*, apreciat ca atare chiar de către ziarele profilate pe știri-bombă și fapt divers apărute a doua zi, care l-au publicat acolo unde îi era locul și pe spațiul tipografic meritat. „Observatorul” Antenei 1 a găsit însă de cuviință să transforme subiectul într-un eveniment de importanță națională și să-l întindă pe un număr impresionant de minute, afectându-i un trimis special la fața locului (undeva, în provincie), mijloacele tehnice necesare unei transmisiuni directe. S-a realizat astfel un dialog stupefiant între reporter și prezentatorul din studio, în care – la un moment dat – au fost introdus părinții copilului decedat, mizându-se pe exploatarea „la cald” a sentimentelor unor oameni gătuți de durere. La ce bun și în virtutea căror reguli sau principii jurnalistice, o asemenea abordare?

Enumerând (în lucrarea *Fenomenul Televiziune* capitolul consacrat informației) trăsăturile (caracteristicile) care recomandă un fapt de viață pentru a fi transformat în informație TV, pe lângă noutatea, importanța, interesul public, adăugăm (ca un element esențial) *relevanța, natura semnificativă* a aceluia fapt în raport cu un fenomen, un proces, o tendință din viața socială. În această optică, un jaf armat, comis la o casă de schimb valutar, chiar dacă intră în structura unui teledurată, merită să ocupe cel mult secunde necesare unui enunț de crainic video-sincron; când însă autorul jafului este un ofițer de poliție, omul plătit să asigure ordinea publică, iar revolverul cu care se trage este chiar arma din dotare, achiziționată cu bani publici, faptul capătă alt gabarit, altă semnificație; el exprimă un fenomen care merită din plin atenția televiziunilor. Numai că, din păcate, coordonatorii televiziunilor judecă altfel lucrurile.

(Va urma)

Când te saturezi de violență, treci pe tvRM !

Programul Televiziunii *România de Măine* (tvRM)

Luni 11 februarie 2002	Marți 12 februarie 2002	Miercuri 13 februarie 2002	Joi 14 februarie 2002
6:00 Matinal - Informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri și muzică 10:00 Drept civil (4) 11:10 Dreptul muncii (2) 12:20 Controlul poluării. Documentar 12:45 Drept diplomatic și consular (2) 13:20 Drept roman (20) 14:00 Știri 14:15 Din folclorul românesc 14:40 Călător prin peșteri gorjene (1) Documentar 15:05 Sociologie juridică (2) 16:00 Pedagogie generală (9) 16:40 Drept penal – partea specială (2) 18:00 Ora de economie. Starea lumii 2001 19:00 Drôme. Documentar 19:55 Varietăți muzicale 20:30 Actualități 21:15 Ora de română (r) 21:50 Jazzul la el acasă (1) 22:40 Program muzical nocturn	6:00 Matinal - Informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri și muzică 10:00 Bazele contabilității (10) 10:30 Cum să începem o afacere ? (3) Documentar 10:55 Economie politică (11) 11:40 Istoria economică a României (9) 12:10 Geografie economică mondială (8) 13:10 Asigurările în economia de piață. Documentar 13:35 Ferestre spre Europa (2) Documentar 14:00 Știri 14:15 Melodii populare românești 14:40 Călător prin peșteri gorjene (2) Documentar 15:10 Limba română (9) 15:35 Etnografie și folclor (1) 16:00 Club internațional (r) 18:00 Ora de economie. Societățile comerciale și acquis-ul comunitar 19:00 Diplomația sub lupă. Terorismul internațional (2)- (r) 19:55 Piese concertante la vioară 20:30 Actualități 21:15 Film artistic: „Cântecul Tibetului” (China) 23:00 Program muzical nocturn	6:00 Matinal - Informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri și muzică 10:00 Cercetări de marketing (4) 10:25 Bazele informaticii (9) 10:55 Regenerare urbană. Documentar 11:25 Psihologia educației (19) 11:55 Informatică pentru sociologie (6) 12:25 Psihologie experimentală (9) 13:15 Program educațional. Documentar 14:00 Știri 14:15 Drept internațional public (9) 15:15 În slujba adevărului (r) 16:10 „De dragoste și de joc” 16:40 Lingvistică generală (5) 17:25 Mihai Eminescu la Casa Arghezi 18:00 Ora de economie. Economia mondială încotro? 19:15 Muzică ușoară 20:30 Actualități 21:15 Jazzul la el acasă (2) 22:05 Noua cultură și artă chineză 22:40 Program muzical nocturn	6:00 Matinal - Informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri și muzică 10:00 Drept penal. Partea specială (3) 11:15 Dreptul muncii (3) 12:30 Societatea americană. Documentar 12:55 Drept penal. Partea generală (2) 13:30 Drept roman (21) 14:00 Știri 14:15 Piețe de capital și Burse de valori (5) 14:40 Limba latină (10) 15:15 Patrimoniul cultural al umanității. Documentar 16:10 Istorie și civilizație franceză (3) 16:40 Provence . Documentar 17:35 Cultură și civilizație hispanică 18:00 Ora de economie. Metode moderne de instruire practică 18:40 Piese concertante la vioară 19:00 Sănătate pentru toți 19:25 Patrimoniul cultural al umanității. Burgos. Documentar 20:30 Actualități 21:15 Nemuritorul jazz (1) 22:20 William Merritt - pictură 22:45 Program muzical nocturn
Vineri 15 februarie 2002	Sâmbătă 16 februarie 2002	Duminică 17 februarie 2002	
6:00 Matinal - Informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri și muzică 10:00 Economie politică (12) 10:45 Bazele contabilității (10) 11:15 Cum să începem o afacere (5) Documentar 11:40 Statistică economică (7) 12:05 Matematici pentru economiști (6) 12:35 Mici întreprinzători – mici afaceri. Documentar 13:05 Birotică (8) 14:00 Știri 14:15 Limba română (9) 15:00 Muzeul Teatrului Național 15:40 Cultură și civilizație europeană (2) 16:45 Dansul de la „A” la „Z” 17:30 Istoria literaturii române (9) 18:10 Dicționar economic. Dezvoltare durabilă Invitat: prof.univ.dr. Gh.Zaman, membru corespondent al Academiei Române 18:35 Dialog juridic. Consultații juridice cu prof.univ.dr. Corneliu Turianu 19:00 Lumea în clipa 2000 - talk-show de Marian Oprea 20:00 Concert de orgă 20:30 Actualități 21:15 Notre Dame de Paris (1) 22:25 James Whistler - grafică 22:45 Program muzical nocturn	6:00 Matinal - Informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri și muzică 9:00 Ora de română 9:30 Bazele informaticii (10) 10:00 Universitaria 10:35 Din viața Universității <i>Spiru Haret</i> 10:55 Pedagogie generală (10) 11:30 Calendar literar 12:30 Dicționar economic. Dezvoltare durabilă (r) 12:55 La rampă – șansoneta 13:30 Litera și spiritul legii - talk-show de prof.univ.dr. Corneliu Turianu 14:30 Opera din Pekin. Documentar 15:05 Filosofie și cultură. Societatea de azi și valorile sale 16:00 În slujba adevărului – talk-show de conf.univ.dr. Petre Buneci 17:00 Lumea sporturilor 18:00 Lumea copiilor. Invitație la dans 19:00 Diplomația sub lupă. Terorismul internațional (3) 20:05 Muzică populară 20:30 Actualități 21:15 Notre Dame de Paris (2) 22:20 Balet – spectacol școală 22:45 Program muzical nocturn	6:00 Matinal -Informații utile, sfatul medicului, gimnastică, interviuri și muzică 8:00 Sănătate pentru toți (r) 8:25 Dialog juridic (r) 8:45 Istorie și credință pe meleaguri gorjene (1) Documentar 9:15 Armonii celeste 9:55 Lumea copiilor. Invitație la dans (r) 10:45 În laboratorul de creație: Uniunea scriitorilor 11:45 „Murgule, coamă rotată” – cântece gorjenești 12:00 Lumea în clipa 2000 (r)	13:00 Varietăți muzicale instrumentale 13:30 Club internațional 15:05 Cele mai frumoase grădini. Documentar 15:50 Cultura Sanxingdui. Documentar 16:25 „La căsuța cu izvor”- Melodii populare vâlcene 17:05 Idei în dezbatere. Istoria reformei învățământului românesc (5) (r) 17:45 Concert cameral 18:45 Corrot – natură în atelier. Documentar 19:40 Romanțe și cântece de petrecere 20:30 Actualități 21:00 Main Street – jazz 21:55 Parcul național. Documentar 22:55 Program muzical nocturn

La tvRM

ECONOMIA ÎN PRIM PLAN Evoluții, tendințe, fenomene la scară națională și mondială

Luni, 11 februarie orele 18,00

Ora de economie. Starea lumii 2001 .

Realizator: Constantin Mecu

Marți, 12 februarie orele 18,00

Ora de economie.

Societățile comerciale și acquis-ul comunitar.

Realizatori: Constantin Mecu și Mariana Baicu

Miercuri, 13 februarie orele 18,00

Ora de economie. Economia mondială încotro?

Realizator: Constantin Mecu

Joi, 14 februarie orele 18,00

Ora de economie. Metode moderne de instruire

practică. Realizator: Constantin Mecu

Vineri, 15 februarie orele 18,00

Dicționar economic: Dezvoltare durabilă. Invitat prof.univ.dr. Gheorghe Zaman, membru corespondent al Academiei Române. Emisiune de Eugen Ghiorghiu

Pentru următoarele emisiuni așteptăm propunerile și sugestiile dumneavoastră la telefon 334.99.93 sau fax 334.49.50. Scrieți-ne pe adresa: Televiziunea *România de Măine*, Șoseaua Berceni nr.24, București, Sector 4, pentru Departamentul Economic.

În curând, o nouă emisiune:

Maeștrii artei românești

Nu peste multă vreme, Televiziune *România de Măine* va lansa o nouă emisiune săptămânală intitulată **Maeștrii artei românești**. Concepută ca o emisiune pluridisciplinară la care vor fi invitate personalități marcante ale artei lirice, teatrale, plastice românești, îndrăgite și aplaudate de publicul din țara noastră, care au dus faima culturii noastre peste hotare, emisiunea va cuprinde mărturisiri revelatoare despre cariera acestor interpreți, amintiri despre profesorii lor și despre cei ce le-au fost parteneri, puncte de vedere asupra situației de astăzi a culturii noastre.

Emisiunea se va constitui ca o adevărată istorie vie a culturii noastre contemporane, fiind însoțită de înregistrări audio și video, mărturii fotografice revelatoare.

Realizată de **Carmen Stoianov**, muzicolog și de **Valeriu Răpeanu**, istoric și critic literar, profesori ai Universității *Spiru Haret* și de studenți ai facultăților de Muzică și de Filosofie și Jurnalistică, emisiunea va avea durata de o oră.

Primele emisiuni vor fi dedicate cunoscuților baritoni de talie internațională **Dan Iordăchescu** (care va apărea împreună cu cele două fiice: Cristina și Irina, ce alcătuiesc „dinastia Iordăchescu”) și **David Ohanesian**, cel ce a creat, printre alte roluri, nemuritorul rol al lui *Oedip* de Enescu, în țara noastră.

Urmăriți, în curând, la postul de Televiziune *România de Măine* emisiunea **Maeștrii artei românești** care vă prilejuiește reîntâlnirea cu nume de referință ale culturii noastre contemporane.

Opinia
națională

Telefoane:
410.39.11 și
410.39.13,
interioare:
117, 122
Fax:
411.33.84

REVISTA *OPINIA NAȚIONALĂ* ESTE EDITATĂ
DE FUNDATIA *ROMÂNIA DE MĂINE*.
Instituție social - umanistă de cultură, știință și învățământ
Revista se poate procura prin abonament de la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.
Solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: *Opinia națională*, Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București, Cont 2511.1-23.1/rol-B.C.R. – Sucursala Unirea.
ISSN 1221-4019
Machetarea computerizată și tiparul executate de
LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI TIPOGRAFIA
FUNDATIEI *ROMÂNIA DE MĂINE*
Publicația *OPINIA NAȚIONALĂ* este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Inventii și Mărci la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

Studentii ai Facultății de Educație Fizică și Sport în tabăra de la Predeal

Metodă, măiestrie și... multă mișcare în activitatea practică

Conf.univ.dr. Elena MUREȘAN

Într-un cadru feeric, beneficiind din plin de condiții climaterice favorabile, studenții Facultății de Educație Fizică și Sport participă în această perioadă la cursul de învățare și desăvârșire a măiestriei la schi în stațiunea turistică Predeal.

Într-un grup organizat și disciplinat, conduși de cadre didactice cu experiență, specializate în această disciplină, prof. univ. Forțu Alexandru, împreună cu asistenții universitari Cătună George, Boeriu Cătălin și asist. univ. medic Cătună Laura, depun eforturi pentru îndeplinirea obiectivelor programei de studii, adaptate la condițiile de zăpadă existente.

Cazarea studenților în perioada organizării cursului (20.01 – 03.03 2002) este asigurată la căminele Clubului Sportiv Școlar și Liceul Sportiv cu program de educație fizică din localitate. Conducerea acestora s-a străduit să ofere an de an un confort sporit.

Cantina liceului oferă masă în condiții avantajoase, mulți studenți apelând la serviciile acesteia.

În această perioadă, peste 350 de studenți din anul I zi, FR și FF participă la lecțiile practico-metodice, aplicații și excursii.

Nu este ușor să schiezi 4-6 ore zilnic, efectuând săptămânal 26-28 de ore practice, știind că schiul alpin și de fond nu trebuie să lipsească din pregătirea profesională a viitorilor profesori de educație fizică. Dornici de a se autodepăși la promovarea normelor tehnice, studenții participă în plus la ore de consultații aproape în fiecare după amiază.

Organizarea unor aplicații, unor excursii constituie parte integrantă din cunoștințele pe care viitorii profesori trebuie neapărat să le stăpânească. Nu întâmplător sunt alese trasee la Gârbova, Susai, Pârâul Rece, Trei Brazi, știind că acestea sunt locurile foarte des umblate de colectivele școlare, iar conducerea și organizarea lor aparțin aproape în exclusivitate profesorilor de educație fizică.

Materialele de schi, asigurate prin grija Fundației *România de Mâine* a Universității *Spiru Haret*, oferă condiții optime de desfășurare a lecțiilor practice.

Printre studenții prezenți la cursul de schi, se numără și mulți sportivi de performanță, campioni naționali, antrenori, studenți ai Facultății de Educație Fizică și Sport care alături de ceilalți studenți asigură desfășurarea diverselor activități din tabără.

O parte a activității practice în această tabără este rezervată studenților de la specializarea kinetoterapie care, pe lângă învățarea probelor de schi, își vor însuși și mijloacele de recuperare prin sporturile de iarnă a diverselor afecțiuni, cum ar fi cele respiratorii, motorii etc. De asemenea, aceștia vor participa și la stagiul de practică clinică la Sanatoriul din Predeal.

Fotoreportaj de Dan BORZAN

Cartea universitară la Editura Fundației *România de Mâine* Un subiect de mare actualitate

Recent, Editura Fundației *România de Mâine* a lansat o carte care, pe lângă subiectul ei de mare actualitate pentru economia românească în tranziție, reprezintă suportul științific al unei discipline care figurează în planurile de învățământ ale opt facultăți din București și din provincie din cadrul Universității *Spiru Haret*.

Este vorba de cartea *Relații valutar-financiare internaționale* având ca autori prof. univ. dr. C. Moisuc (coordonator), prof. univ. dr. Ion Roșu-Hamzescu, asistent drd. Elena Gurgu și economist Dan Nicoară. Studenții Facultăților de Management Financiar-Contabil și Marketing și Comerț Exterior dispun acum de un manual pe o problemă deosebit de complexă, sistematizată și actuală care le permite însușirea temeinică a problemelor din programa de învățământ.

Actualitatea subiectului cărții derivă din faptul că România a intrat într-o etapă în cadrul căreia s-au desființat monopolul valutar al statului și monopolul de stat asupra comerțului exterior, s-a introdus dreptul oricărei persoane fizice sau juridice de a avea în proprietate, de a deține și folosi valute străine, au fost introduse convertibilitatea de cont curent a leului și – în anumite condiții – convertibilitatea de capital. Fiecare agent economic are dreptul, prin intermediul băncilor-dealer la care are cont curent, să efectueze vânzări și cumpărări de valută, iar persoanele fizice să facă aceleași operațiuni prin casele de schimb valutar. Cunoașterea temeinică a problemelor valutar-financiare internaționale este o necesitate obiectivă pentru orice economist sau manager economic.

Tocmai pentru a satisface o astfel de cerință, lucrarea *Relații valutar-financiare internaționale* cuprinde o vastă problemă monetară internațională, care este tratată în egală măsură la nivel micro, macro și mondo-economic. Astfel, sunt analizate procesele ce au loc pe piața monetară (eurovalutară) internațională, organizarea, funcționarea și operațiunile de pe piața valutară, de pe piața investițiilor internațională, piața internațională de capital și piața creditului internațional. Un spațiu special este acordat problemelor echilibrului

valutar-financiar și sistemului de balanțe cu străinătatea. Un loc aparte îl deține analiza instituțiilor valutar-financiare și bancare internaționale, precum și a sistemului monetar european și monedei unice europene – euro. O secțiune specială este consacrată analizei tehnicilor plăților internaționale: clauzelor de plată din controalele comerciale internaționale, instrumentelor de plată și credit (cambie, biletul la ordin, cecul), modalităților de plată internaționale (acreditivul, incassoul, ordinul de plată), garanțiilor plăților internaționale. Prezintă, totodată, o mare actualitate și utilitate analiza problemelor valutar-financiare internaționale ale României, cum ar fi convertibilitatea leului, piața valutară în România, balanța de plăți externe a României, problema datoriei externe, sursele financiare externe ale României chemate să asigure dezvoltarea economică durabilă ș.a.

Lucrarea prezintă o utilitate majoră nu numai pentru studenții de la facultățile economice, dar și pentru lucrătorii din unitățile bancare, agenții economici, din administrația locală și ministere, care pot face cunoștință și pot studia o problemă nouă care a apărut după 1990 și se va dezvolta în viitor pe măsura extinderii relațiilor economice externe ale României și integrării ei în Uniunea Europeană.

- **Mihai Constantinescu, Marius Amzulescu**, *Drept parlamentar* (sinteză)
- **Ioan Condor, Radu Stancu**, *Drept financiar și fiscal român*
- **Vasile Crețu**, *Drept internațional public*
- **D. Dinuică, P. Buneci**, *Drept penal special. I*
- **Florin Făiniși**, *Dreptul transporturilor*
- **Constantin Enache, Constantin Mecu** (coordonatori), *Economie politică (vol. I, II)*
- **Ionel Dumbravă**, *Management general*
- **Octavian Gh. Botez**, *Comerțul internațional și comerțul exterior al României*
- **Gheorghe Manolescu, Adriana Sîrbea Diaconescu**, *Management bancar*
- **Mircea Boulescu, Corneliu Bârnea**, *Auditul financiar; reorganizarea judiciară și lichidarea societăților comerciale*
- **Emilian Dobrescu, Cristina Barna, Cristian Uță, Raluca Zoroliu**, *Economie politică* (Caiet de seminar)
- **Marinică Dobrin**, *Caiet de lucrări practice la disciplina Bazele contabilității*
- **Cicilia Ionescu, Cornel Ionescu**, *Contabilitatea în comerțul exterior*
- **Iosefina Moroșan**, *Analiza economico-financiară în industrie, comerț, turism și exploatarea agricole*
- **Luminița Ionescu**, *Bugetul și contabilitatea instituțiilor publice*
- **Emil-Călin Dinga**, *Reflecții economice I. Fenomene, cauzalități și comportamente în tranziția economiei românești*
- **Marin Dumitru, Lăcrămioara Haiduc**, *Gestiunea financiară a întreprinderii (grile, întrebări recapitulative, probleme rezolvate și propuse spre rezolvare)*
- **Marius Daniel Mareș, Maria Andronie**, *Sisteme electronice de calcul*
- **Doina Fusaru, Marius Daniel Mareș, Gabriel Mihai**, *Visual Basic și Access*
- **Florian Tănăsescu**, *Istorie socială*
- **Ion Florea**, *Filosofie*